

Diecézní lesy Hradec Králové

10 let od založení

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze
7-8/2024 / ročník XXXIV / 39 Kč

11 Les jako gotický chrám

22 Buen camino

21 Zkouškový víkend animátorského kurzu

26 Ať žije sport!

PODPORA PĚSTOUNSKÉ RODINY

Staňte se pěstounem.
Nabídněte svou náruč dítěti,
které potřebuje nový domov.
Rádi se o Vás postaráme.
Sdělíme Vám důležité
informace o pěstounství
a pomůžeme Vám se na novou
 roli dobře připravit.
Dejme společně každému dítěti
příležitost vyrůstat v rodině.

JSME TU PRO VÁS JIŽ 10 LET

VÍCE NA WWW.LITOMYSL.CHARITA.CZ

(Z obsahu

téma: 10 let Diecézních lesů HK

5 rozhovor

Lesníci musí
přebírat iniciativu
Ing. Pavel Starý

11 Les je jako gotický chrám

17 Les je jako otevřená učebnice

pastorace

20 „Skok do neviditelného“

21 Zkouškový víkend
animátorského kurzu

22 Buen camino!

24 Léto není pro KPC časem
odpočinku

25 evangelizace

Modlitby otců

26 jak to vidím já

Ať žije sport ?!

27 víra a umění

Nejkrásnější zakázka
mého života

31 Papežská misijní díla

32 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.

Měsíčník. Vydává:

Biskupství královéhradecké,

Velké náměstí 35,

500 01 Hradec Králové.

Adresa redakce:

Tiskové oddělení, Velké nám. 35,

500 01 Hradec Králové,

tel.: 495 063 422,

e-mail: adalbert@bihk.cz

Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Ondřej Štulc

Tisk: Tiskárna Garamon s.r.o.,

Hradec Králové.

Cena: 39 Kč.

Roční předplatné: 429 Kč.

Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,

Hradec Králové,

č. ú. 1016004393 /5500,

variabilní symbol 551,

specifický symbol je evidenční číslo

čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Úvodem...

Dobrý den,
moc se nám líbila vaše předná-
ška o lese. Líbilo se mi parožní
kůže, zub z divočáka a krmé-
ní zvíře. Laujalo nás povídá-
ní o lese, stromech a
počítání jak jsou
staré.

Tešíme se, že k nám opět
přijedete.

Dejte se L. J. Ziměchody.

⌚ Sazenice jedle s označením původu

⌚ Troubení Halali na počest ulovené zvěře

⌚ Harvester k mýtní těžbě dříví

⌚ Ing. Pavel Starý vede Diecézní lesy Hradec Králové

⌚ Lesníci při poradě v terénu

⌚ Nakládání, odvoz a prodej dříví je hlavním příjmem DLHK

Lesníci musí přebírat iniciativu

Společnost **Diecézní lesy Hradec Králové** byla založena před deseti lety za účelem správy lesů, které jsou v majetku jednotlivých církevních právnických osob (farností, kapituly, biskupství) na území královéhradecké diecéze. Spravuje cca 7000 ha lesních pozemků, při jejichž obhospodařování se hlásí k myšlenkám hnutí Pro Silva.

Snahou je v co největší míře nechat pracovat tvořivé síly přírody a využívat jemnější způsoby hospodaření. Jak ale zdůrazňuje **Ing. Pavel Starý**, jednatel Diecézních lesů Hradec Králové, neznamená to apriori, že by na majetku již nikdy nevznikla holina.

77 Na přelomu let 2023/2024 uplynulo deset let od vzniku společnosti Diecézní lesy Hradec Králové. Jaké to bylo zpětně období a jaké máte zadání od vlastníka?

Řekl bych, že realita naprosto předčila očekávání ve všech směrech. Například představa, kolik bude lesů v rámci diecéze, byla dost podhodnocená. Původně se předpokládalo, že to bude maximálně kolem 5000 hektarů. Nakonec je to téměř 7000. Lesy, které dnes obhospodařujeme, jsou získané nejen v rámci restituce, ale také pořízené z náhrad, které církev dostává. Investuje do dalšího majetku a přikupuje lesy – připravuje se tak na odluku církve od státu. Hlavní zadání vlastníků, čímž se netajíme, je vytvořit stabilní výnos a vydělat prostředky na provoz. Takže to znamená získat peníze z prodeje dříví a také využít všechny dostupné podpory.

77 V jakém stavu byl majetek restituován?

Někde byly lesy pečlivě obhospodařované, ale zároveň také dost vytěžené. Tam, kde třeba nebyl takový pořádek, lesy

nebyly tolik dotčené, což pro nás byla lepší varianta. Zůstalo zde více využitelného dřeva. Celkově je možné říct, že se lesy nacházely ve slušném stavu. Hlavní povinnou osobou v případě vydávání lesních majetků byly Lesy ČR a postupovali jsme vůči sobě velmi korektně.

77 Obhospodařujete téměř 7000 ha lesních pozemků – majetky jednotlivých církevních právnických osob – Biskupství královéhradeckého, katedrál-ní kapituly Svatého Ducha a farností. Farností je přitom 190. Máte od těchto subjektů jednotné zadání, resp. jak sladíte případné rozdílné pohledy na hospodaření?

Již na samém začátku, při založení firmy, bylo rozhodnuto, že všechny právnické osoby – všechny farnosti – propachtují majetek diecézním lesům, což se ne vždy setkalo s pochopením. Bylo nutné pro to získat podporu. Jezdili jsme na různá setkání a tam jsme vysvětlovali, v čem jsou výhody společného podniku. A ty výhody se postupně prokázaly – nejvíce během velmi náročných kůrovcových kalamit.

77 Jaký byl důvod neochoty propachtovat majetek?

U některých to byla představa, že s lesem budou nakládat sami. A měli třeba lesnického odborníka, který by se o les postaral. Ale samozřejmě ekonomika malého

majetku a firmy střední velikosti je úplně někde jinde.

77 Jak jste uvedl, hospodaříte na základě pachtovní smlouvy, vlastníkům odvádíte pachtovné. Od čeho se částka odvíjí?

Pacht je nastaven jako pevná částka. Když vezmu průběh v čase, tak zatím jsme pachtovné zvyšovali. Vyplácíme ho jednou ročně v poslední třetině roku, v případě potřeby jsme obvykle schopni ho poskytnout i dříve.

77 Máte celkem devět lesnických úseků. Jak je na nich organizována hospodářská činnost?

Společnost má dvoustupňovou organizační strukturu – ředitelství a devět lesnických úseků. Technicko-hospodářští pracovníci jsou vlastní zaměstnanci. Každý lesnický úsek je obsazen jedním lesníkem. V podstatě veškeré práce v lesích děláme službově – prostřednictvím firem nebo živnostníků. Dáváme zakázky místním, část najatých firem funguje se zahraničními pracovníky – obvykle s Ukrajinci. Lesníci mají pro práce v lese rozpětí sazeb a s nimi kalkulují. Cena pro nás ale není jediným kritériem. Požadujeme, aby práce byla v přijatelné kvalitě. Co se týká těžebně-dopravní technologie, pracujeme u nás především sortimentní metodou, kterou považujeme za nejšetrnější.

(Dražba cenných sortimentů dubu – Deblice 2024

(Dětský den v lese

77 Jakým způsobem dříví obchodujete?

Dříví si obchodujeme převážně sami, případně prostřednictvím větších firem. Zásadně z obchodního místa. Můj první zástupce působí jako vedoucí odbytu. Ve firmě je to klíčová pozice, protože odbyt dřeva je zásadní z pohledu dosahovaných výnosů. Odbytář řídí jednotlivé lesníky a případně jezdí k odvozu zajímavějších a cennějších sortimentů. Odběratele máme převážně z České republiky, něco dodáváme do Rakouska. Především během kůrovcové kalamity jsme využívali trh v Polsku a v Číně, tu ale jen po nezbytnou dobu. Co se týká listnatého dříví, máme v něm významný podíl paliva, proto máme uzavřeny kontrakty s firmami, které se zabývají jeho výrobou. Nejvyšší kvalitu listnaté sortimenty dáváme do

aukce. Každý rok se účastníme tří aukcí. Je to možnost, jak zhodnotit i malé množství dříví za velmi zajímavé ceny.

77 Největší koncentraci spravovaného majetku máte v Pardubickém kraji, kde jste dokonce největším nestátním správcem lesů. Můžete ve stručnosti popsat lesní majetek a jeho stav v tomto kraji?

V rámci Pardubického kraje máme dva největší komplexy lesa, které patří biskupství – Vortovou a Chrast. K tomu jsou ještě farní majetky. Celkově je to přes 3500 ha lesa. Vortová je dominantně smrkové hospodářství, převážně šestý vegetační stupeň, je tam objemově přes 90 % smrku. V případě Chraští je hlavní dřevinou borovice, ale máme tam významné zastoupení modřínu, který je

z hlediska ekonomiky tou nejzajímavější dřevinou. A jsou tam i podmínky pro pěstování dubu.

77 Zmínil jste kůrovcovou kalamitu. Jak proběhla na spravovaném majetku?

V podstatě jsme kopírovali její celostátní průběh. Kůrovcová kalamita dorazila v roce 2018. V té době už jsme měli na celém majetku vytvořené lesní hospodářské plány a hned první rok jsme překročili roční bilancovaný étát. O něco nižší je doporučená výše těžby – kolem 50 000 kubíků. Teprve v loňském roce jsme se poprvé dostali pod roční bilancovaný étát.

77 Hlásíte se k principům evropského hnutí Pro Silva, jeho myšlenky se snažíte uplatňovat na svěřeném majetku.

S péčí řádného hospodáře

Mimo jiného druhu majetku se Biskupství královéhradecké a její, v rámci Královéhradecké diecéze zřízené, farnosti staly díky církevním restitucím vlastníky lesních pozemků s rozmanitým druhem lesních porostů. K tomuto majetku se stejně jako k majetku jinému snažíme stavět zcela odpovědným přístupem s maximální péčí řádného hospodáře. Tuto povinnost postarat se řádně o tento historický majetek považujeme za plnění odkazu našich předchůdců v řadách představitelů naší diecéze, obdobně jako k této čestné povinnosti přistupuje i řada aristokratických rodů,

kterým byl rovněž v rámci restitucí navrácen jejich rodový majetek.

V rámci různorodosti území naší republiky získaly tak i jednotlivé diecéze různé rozsahy tohoto lesního majetku, kdy naše Královéhradecká diecéze převzala v restitucích k hospodaření zhruba 6000 ha lesů. Toto hospodaření se dále snažíme rozšiřovat pořizováním dalších lesních pozemků, přičemž k současnému datu hospodaříme na již více než 7000 ha lesa. K efektivnímu řízení hospodaření s lesními pozemky po celém území naší diecéze jsme

(Dno bývalého rybníka Velký Černý na Vortové

(Houbařský úlovek z Biskupských lesů

Jak to vypadá v praxi – znamená to úplný odklon od holosečného hospodaření, uplatňování výběrných principů a přestavby porostů věkových tříd?

Je to proces, který jsme začali, a v podstatě, než jsme se pořádně nadechli k systematické práci, přišla kůrovcová kalamita. Pět let jsme dělali víceméně jenom nahodilé těžby se vznikem holiny. Na nic dalšího moc nebyl čas. Chci jen zdůraznit, že to, že se hlásíme k těmto principům, neznamená apriori, že někdy nějakou úmyslnou holoseč neuděláme. To je jedna věc. Druhá věc je, že v okamžiku, kdy chcete jít tímto směrem, musíte získat personál, aby uvedené myšlenky vzal za své a dostal je tak říkajíc pod kůži. Snažíme se personál vzdělávat, je to jedna z našich priorit. Na základě výjezdů na majetky, kde tyto principy uplatňují, kde naši lesníci vidí příklady dobré

praxe a mohou si vyměnit vzájemné zkušenosti, se na ně snažíme působit.

77 Propadly se principy přírodně blízkého hospodaření do obnovy kalamitních holin?

Ano, využitím spontánní přirozené obnovy pionýrských (přípravných) dřevin. A ono to má i ekonomické dopady v úspore nákladů. Když si vezmete typologickou tabulku a jaké jsou příspěvky na hospodaření na jednotlivé dřeviny při obnově lesa, vidíte, že osika, bříza a jeřáb – dřeviny, které se běžně zmlazují – pokrývají coby MZD v podstatě celé stanovištní spektrum lesů. Takže když je budeme využívat, plníme tím i zákonnou povinnost. Kromě zmiňovaného ekonomického dopadu jde také o větší ekologickou stabilitu a zjednodušení obnovy lesa. Navíc tím, že budeme

pracovat především s břízou, vyrovnáváme určitý výpadek v produkci, který vznikem velkých kalamitních holin nastává.

77 Pokud se vrátíme k principům přírodně blízkého hospodaření, uvedl jste, že stojíte na začátku této cesty. Počítáte s postupnou přestavbou smrkových porostů?

Ano, především tam, kde máme rozsáhlejší smrkové porosty. To se týká biskupského majetku na Vortové, kde naprosto dominuje smrk. Tam jednak potřebujeme dostat významnější podíl jedle a z části také buk. Jedle u nás prospívá a je to dřevina, se kterou velmi výrazně pracujeme. Porosty na Vortové, hlavně ty mladší, jsou zčásti poškozené zvěří, takže tam se přímo nabízí začít již v mladších porostech vnášet jedli.

založili vlastní společnost, Diecézní lesy Hradec Králové, s.r.o. (DLHK), která se svými odborníky z řad lesních správců jako odborný lesní hospodář spravuje komplexně celý rozsah tohoto druhu majetku ve vlastnictví církevních subjektů naší diecéze. I přes určitou komplikovanost hospodaření danou nižší úrovní územní soustředěnosti tohoto majetku probíhá řízení hospodaření s lesy bez větších problémů, systémově, s maximalizací ekonomického přínosu, a to vždy se zásadou hospodaření udržitelným způsobem spočívajícím v těžbou odebírané dřevní hmoty toliko jen v množství jejího přirozeného přírůstku. Jako ostatní vlastníci lesů jsme se potýkali s kůrovcovou kalamitou, která narušila dlouhodobé plány, nicméně i toto období jsme překonali a opět se vrátili k běžnému způsobu lesního hospodaření.

Stejně jako jiné hospodářské činnosti je i hospodaření s lesy běžnou podnikatelskou činností jejíž jedním ze zásadních efektů je i ekonomický přínos pro jejich vlastníka. Nám tyto finanční příjmy z lesního hospodářství pomáhají financovat jiné, převážně neziskové aktivity spojené s pastorační činností a činností v oblasti poskytování duchovních služeb a péče. Proto považujeme naše lesní hospodářství za jeden z hlavních ekonomických pilířů Královéhradecké diecéze přispívající k perspektivnímu vývoji všech oblastí její činnosti.

Bc. Petr Kábrt, vedoucí odboru správy majetku Biskupství královéhradeckého)

Lesníci DLHK se pravidelně zúčastňují odborných exkurzí

Exkurze na zpracovatelskou pilu do Rakouska

77 Jakým podílem se na obhospodarování majetku uplatňuje přirozená obnova?

Za poslední dva roky jsme se pohybovali kolem dvaceti procent. A předpokládám nárůst i díky využití přirozené obnovy přípravných dřevin na kalamitních holi-
nách.

77 S ohledem na přechod ke smíšeným, strukturně bohatým lesům – neuvažujete o zpracování lesního

hospodářského plánu (LHP) metodou provozní inventarizace?

Pokud bychom to dělali, tak výhledově jenom na souvislé části biskupského majetku, kde to dává smysl. Lesní hospodářský plán nám zde končí v roce 2027. Příští rok začneme první vlnu obnovy plánů, ale zde ještě s metodou provozní inventarizace nepočítáme.

77 Zmínil jste poškození porostů zvěří. V souvislosti s novelizací mysliveckého

zákona voláte po posílení práv vlastníků a zmenšení výměry honiteb. Kolik máte vlastních honiteb a jak vypadá myslivecké hospodaření?

Pod kontrolou máme myslivost na velkých biskupských majetcích, na těch ostatních jsme součástí společenstevních honiteb, ale nemáme většinu. V těchto honitbách, například na Královéhradec-
ku, jsou výrazné problémy především s daňkem. Proto si myslím, že posílení práv vlastníků pozemků je plně namístě.

Založení DLHK bylo klíčové rozhodnutí

Co vlastně znamená sedm tisíc hektarů lesa pro diecézi z ekonomického hlediska? V porovnání s některými ostatními diecézemi lesů nemáme mnoho, některé mají násobné plochy lesů. Nejdůležitější a naprosto správný názor, který zazněl úplně na počátku, byl ten, že má dojít k centrální správě všech církevních lesů na území naší Královéhradecké diecéze církevní speciální odbornou firmou. Znamenalo to založení církevní společnosti, která převzala na základě pachtovních smluv do správy církevní lesní pozemky na území celé diecéze. Toto rozhodnutí bylo podle mě nejzásadnější a neklíčovější. Diecézní biskup Jan Vokál tehdy rozhodl o tomto modelu, ve kterém všechny církevní subjekty v diecézi, které vlastní lesy, je musí propachtovat této odborné církevní společnosti.

Praxe ukázala, že tento systém funguje dobře, odborná starost o lesy (která je podřízena mnoha zákonům a vyhláškám) vykonává církevní odborný subjekt s odborníky a profesionály. Z hlediska ekonomiky je zřejmé, že centrální

správa lesů přináší jednotlivým farnostem, které lesy vlastní, určitou ekonomickou stabilitu. Centrální správa totiž znamená i to, že farnosti jako majitelé lesa dostávají na základě pachtovních smluv domluvené pachtovné, které je stabilní a které dostane majitel lesního pozemku každoročně, i když se zrovna netěží dřevo právě v jeho lese. Důležitá síla centrálního hospodaření se jasně ukazuje i při vyjednávání s odběrateli o cenách dřeva. Obchodní síla za celou diecézi je zcela jiná, než kdyby si dřevo prodávala jednotlivá farnost.

Ve společnosti byly po restitucích různé názory na to, zdali církev dokáže kvalitně spravovat svěřený majetek. Jsem rád, že v případě našich lesů se to daří. Ve správě lesních majetků v mnoha případech nemusí být církev omezená a svázaná horizonty krátké návratnosti. Její horizont jsou staletí.

Mgr. Ing. Pavel Rathouský,
ekonom Královéhradecké diecéze

◀ Nástup účastníků honu s ulovenou zvěří v honitbě Církevni

◀ Obnova zařízení pro výkon práva myslivosti

77 Současný systém vám nedává dostatečné možnosti svá práva uplatnit?

Víte, my nepotřebujeme myslivce sankcionovat nebo jim dávat k úhradě vysoké škody zvěří. Potřebujeme mít v ruce nástroje, které je přimějí k tomu, aby myslivecky hospodařili tak, aby les prospíval.

77 Na majetku aktivně pracujete s vodou. Asi není úplně obvyklé, aby společnost vaší velikosti měla samostatnou pozici vodního hospodáře. Co bylo impulzem zřízení této pozice?

Diecéze potřebovala takového člověka a nakonec jsme se s ním dohodli, že ho zaměstnáme u nás. V současné době výraznou měrou pracuje především pro nás, protože si myslíme, že nakládání s vodou je důležitou součástí lesního hospodářství.

77 Posledním velkým vodohospodářským projektem je rekonstrukce a revitalizace vodních nádrží Velký a Malý Černý. Projekt je mimo jiné také ukázkou win-win spolupráce s Agenturou ochrany přírody a krajiny (AOPK). Kde vidíte recept na korektní vztahy s orgány ochrany přírody?

Jsem přesvědčen, že lesníci musí převzít iniciativu. Měli by přicházet s vlastními koncepty přírodně blízkého hospodaření nebo takovými, které jsou pro ochranu

přírody zajímavé a zároveň přijatelné pro lesníky. Důležitá je komunikace na úrovni AOPK nebo krajských úřadů, které ochranu přírody zajišťují. Nesetkal jsem se s tím, že bychom se nedokázali domluvit. Další věcí je to, že musíme respektovat, že jsou tady určité danosti a i ochrana přírody má své úkoly. Nemohu jim vnucovat své představy, ale mohu jim nabídnout zajímavá řešení. Faktem je, že tato spolupráce má pro nás i zajímavý finanční efekt – jde o projekty financované z externích zdrojů.

77 Jak velká část vašeho majetku je v nějakém režimu ochrany?

Odhadem je to 20 %. Mimo CHKO Žďárské vrchy, kde byly za podpory z operačního programu Životní prostředí revitalizovány a obnoveny zmiňované vodní nádrže Velký a Malý Černý, máme lesy v CHKO Železné hory, CHKO Broumovsko a v CHKO Orlické hory. Také máme lesy v maloplošných chráněných územích (PR, PP).

77 Připravuje se novela lesního zákona. Jaké změny by podle vás měl zákon především doznat?

Zejména kvitují liberalizaci ustanovení lesního zákona, tedy to, že by mělo zůstat pro nestátní vlastníky pouze jedno závazné ustanovení. Ekologové ale například záměr vyjmutí povinnosti vysazovat minimální podíl meliorační

a zpevňující dřeviny u nestátních vlastníků kritizují. Protože nám nevěří. Popravdě mě jako lesníka uráží ta nedůvěra. Lesnictví je de facto aplikovaná ekologie. Bohužel to slovo získalo takový pejorativní nádech. Ale když my lesníci nebudeme ctít základní ekologické principy, tak prostě les fungovat nebude. A v případě zmiňovaných MZD – na našem majetku bychom se u obnovy měli tabulkově pohybovat kolem 30 % MZD, ale když se podívám na naše výsledky, jsme téměř na dvou třetinách MZD. Takže praxe předběhla legislativu a je vidět, že funguje pozitivní motivace. Naopak restrikce, což se ukázalo na kůrovcové kalamitě, v podstatě vůbec nezafungovala. Čím víc budou mít vlastníci lesa svobody, tím lépe, to je podle mého názoru základní princip. A k tomu fakticky zrovnoprávnit různé způsoby hospodaření.

77 Mluví se o příspěvcích na ekosystémové funkce lesa – byl byste pro zavedení takového instrumentu?

Určitě dává smysl i vzhledem k tomu, jak se mění společenské zadání, kolikrát jsou problémy s produkcí dřeva atd. Byl by to další pilíř ekonomiky firem, vítaný zdroj pro provoz vlastníka a správce lesa, za to, že lesy poskytují určité externality. Ale odmítám takové příspěvky nazývat dotací. Tady si říkáme o něco, co myslím, že máme právo si nárokovat. Protože lesy mimo jiné jsou naprosto zásadní složkou

životního prostředí u nás, mají největší pozitivní vliv na životní prostředí. To bychom my lesníci měli aktivně prezentovat, jde o silné téma.

?? Daří se nám to? Někdy vypadá, že moc ne.

Mně přijde, že jsme v komunikaci někdy moc „dřevožroutský“. Běžnou veřejnost v podstatě dřevoproductní funkce lesa moc nezajímá. Zajímá nás, lesníky, ale veřejnost zajímají ty ostatní funkce. Když na komunikaci jdeme přes dřevo,

spousta lidí se na tom zasekne. Není to takřikajíc sexy. My bychom měli veřejnosti sdělovat, že díky tomu, že lesy hospodářsky využíváme, díky té produkční funkci máme prostředky na jejich údržbu, na cesty, které veřejnost hojně používá. Je potřeba ukázat, že les poskytuje společenské užítky a že s ním je spojena dřevoproductní funkce. Neprezentovat to naopak.

?? Na vašem majetku s veřejností aktivně komunikujete. Jakou máte zpětnou vazbu, jak jste vnímáni v regionu?

Myslím si a doufám, že pozitivně. Dáváme lidem práci. Naši lesníci chodí do škol dělat akce pro děti, případně se účastníme společných akcí lesní pedagogiky. Důležité je, že když někde způsobíme nějakou škodu, tak se k tomu stavíme čelem. Snažíme se také udržovat dobré vztahy se samosprávami. To je naše významná deviza.

Petra Kulhanová)

Text převzat s laskavým svolením redakce časopisu Lesnická práce.

Prozíravost se vyplatila

Zaměstnancem Biskupství královéhradeckého jsem se stal na základě výběrového řízení a byl zařazený v zaměstnaneckém poměru od 1. 6. 2013. V té době již platil zákon o církevních restitucích a tak prvním úkolem bylo získat do užívání lesy, které byly vedené po celou dobu na příslušné Římskokatolické farnosti. V rámci diecéze se jednalo o 350 ha. Bylo zapotřebí vypracovat k tomuto plné moci, získat od státní správy lesnické osnovy a provádět první lesnické činnosti. Souběžně s tím se na Biskupství rozběhla debata, jakým způsobem budou obhospodařované navrácené lesy a to hlavně ty, které budou vrácené v rámci církevních restitucí. Přebíral jsem hospodaření od Lesů ČR, zároveň jezdil na vikariátní setkání a vysvětloval správcům farností problematiku lesnického hospodaření.

Ze zpětného pohledu pak musím hovořit o několika rozhodnutích, která se ukázala v dlouhodobém vývoji jako prozíravá.

Prvním z nich bylo založení samotné firmy DLHK s.r.o. Podařilo se přesvědčit odpovědné osoby na Biskupství, že nejlepším způsobem celkové správy lesního majetku bude správa centralizovaná, prostřednictvím společnosti s.r.o. Rozhodnutí padlo a firma byla zapsaná do Obchodního rejstříku 27. 12. 2013. I po založení firmy nebyla situace jednoduchá. Mnoho správců farností mělo svoji představu o správě majetku a vložení lesů do hospodaření DLHK nebylo všude vítané a samozřejmé.

Druhým šťastným krokem byl výběr nových zaměstnanců. Prvním z nich byla administrativní pracovnice Pavla Žídková, která mně pomáhala vlastně od samého počátku v červnu 2013. Druhým v pořadí pak byl současný jednatel Ing. Pavel Starý. Postupně, jak se přebíraly lesní majetky nastoupili lesníci Ondřej Stříbrný, Zdeněk Černý, Jan

(Rekonstrukce ústředí a zázemí společnosti v Opatovicích nad Labem

Svoboda, Martin Handlíř, Jaroslav Mrázek, Petr Mazal a Miroslav Vodehnal. Všichni jsou stále v zaměstnaneckém poměru, pouze Petr Mazal přešel ke „konkurenci“ spravovat Klášterní lesy Želiv.

Třetím šťastným krokem bylo seznámení se se správcem farnosti Opatovice nad Labem. A z toho vyplynula možnost umístit sídlo firmy mimo centrum Hradce Králové, do Opatovic, výhodně logisticky položenou budovu s pozemky skýtající další lesnické využití.

Když jsem v lednu 2016 požádal o uvolnění z funkce ředitele DLHK a k 1. 4. 2016 předal firmu svému bývalému zástupci Ing. Pavlu Starému, předával jsem mu ji s plnou důvěrou. Předával jsem ji kolegovi, který je velmi odpovědný a lesnický zdatný, orientující se v církevních kruzích. To, že dostal důvěru od zakladatele společnosti, byl další prozíravý krok.

Ing. Vlastimil Brukner)

Ing. Pavel Starý slouží také coby trvalý jáhen při liturgii

Myslívna Doubrava na Vortové v zimě

Les je jako gotický chrám

Jedno předletní ráno vzal Ing. Pavel Starý redaktorku Evu Zálešákovou na výlet do okolí **Chrasti**. Bylo po nočním dešti, les voněl a nebe slibovalo krásný den. Jejich první zastávka byla nedaleko osady Černá Voda.

Tady je to taková klasika, typická ukázka toho, jaké lesy se v nedávné minulosti pěstovaly. Převážně jehličnaté stromy: smrk, borovice a modřín, občas nějaký dub zimní, případně bříza. Dnes je ideálem spíš les smíšený, s výrazným zastoupením listnatých dřevin, třeba právě dubu. Patřil by sem občas i buk, dovedu si tady představit jedli, výrazné by mělo být zastoupení modřínu a smrku opravdu hodně poskrovnu. Na celostátní úrovni, myslím, že množství smrku bývalo někde až kolem 60 procent. Dnes je to něco přes 40 procent. Na námi spravovaných majetcích jsme před začátkem kůrovcové kalamity měli smrku přes 50 procent, v současnosti už to bude o něco méně.

” Tak na chvíli do minulosti. Jaké lesy zakládali naši předkové?

V 18. století zakládali převážně jehličnaté lesy. Nejprve sázeli hodně borovici, ale v průběhu 19. století v podstatě převážil

smrk, protože rychle roste a má kvalitní dřevo. Napomáhaly tomu i klimatické podmínky, zhruba do roku 1890 se mluví o tzv. malé době ledové. To smrku vyhovovalo. Ale již 20. století je označováno jako suché století. Jehličnaté porosty – týká se smrku a borovice – v sobě mají zakódovanou tendenci k plošnému rozpadu. Třeba borové lesy mohou shořet, u smrků vznikají škody větrem nebo hmyzími škůdci, to platí ostatně i pro borovici. V okamžiku, kdy se vytvoří rozsáhlý nesmíšený porost těchto dřevin, je „zaděláno“ na nějaký podobný problém.

” My dnes les vnímáme jako ekologický a ekonomický systém, umožňující řadu činností. Jak to viděli naši předkové, jak oni les vnímali?

Třeba přeměna na jehličnaté porosty byla dána především nedostatkem dřeva čili ekonomickými důvody. V 18. století byl dřeva opravdu kritický nedostatek

a velmi se s ním šetřilo. Primární tedy bylo získat ho v dostatečném množství. To další, co v sobě mělo lesní hospodářství zabudované od počátku, byl princip vyrovnanosti. Les musí poskytovat vyrovnaný výnos, což bylo míněno tak, že má být trvalým zdrojem dřeva. Postupně přibývaly další principy, především trvalosti výnosu z lesa. Což mimo jiné znamená, že les jako celek musí přežít všechny nepříznivé vlivy. Tento pohled vyvolaly problémy související s přechodem na jehličnaté porosty. Dnes je pohled na les komplexní. Můžeme se ale setkat s jeho dvěma krajními polohami. Jeden je ryze ekonomický: les jako plantáž s krátkou dobou pěstování a rotací porostu. Odborně tomu říkáme obmýtí. Druhý pohled je čistě environmentální, hledící pouze na vliv na životní prostředí. Ekonomická funkce lesa je potlačena.

” Když byly po ukončení restitučního procesu diecézi vráceny všechny

(Knižní tipy

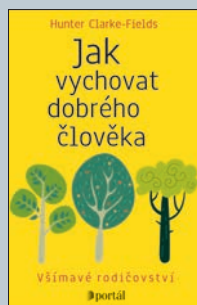
Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portál.cz
FB: nakladatelství.portál

Hunter Clarke-Fields

Jak vychovat dobrého člověka

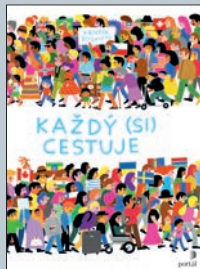
Všímavé rodičovství

Možná si říkáte: „Když jsem jako malá nechtěla jíst mrkev, máma mi nasekala, a jaký je ze mě dobrý člověk!“ Nebylo by ale lepší, kdyby vaši rodiče přemýšleli o tom, proč vám něco nechutnalo? S výchovnou laskavostí dojdeme dále než s tresty. V této knize najdete účinné a praktické strategie, díky nimž dokážete na své děti reagovat s vlnidností a bez posuzování. *Brož., 200 s., 349 Kč*

Kristin Roskifte

Každý (si) cestuje

Vzhůru do velkého a rozmanitého světa! Kniha plná čísel o nevyčíslitelných dobrodružstvích. Počítej lidi, provázej je na cestách skutečným i vysněným světem a zjisti, jak se jejich příběhy prolínají. Čím víc kultur při naší pouti poznáme a čím víc přátelství navážeme, tím lepší budoucnost nás čeká. Pro děti od 5 do 10 let. *Váz., 72 s., 299 Kč*

(Harvestor k mýtní těžbě dříví

v minulosti jí patřící lesy, nebylo to na jednu velkou sousto?

Bylo. Ale je to naše práce a naším úkolem je vydělávat pro církev peníze. Považuji to za zcela legitimní úkol a základní zadání od našeho zřizovatele. Stejně jako očekávání vlastníků, kteří propachtováli svoje lesy DLHK. Vlastníky jsou církevní právnické osoby – biskupství královéhradecké, kapitula a jednotlivé farnosti. Těch, které mají lesy, je 190. Kromě toho děláme odbornou správu lesů jako odborný lesní hospodář pro další subjekty. Zajišťujeme jim všechny činnosti v lese. Spravujeme lesy dvěma ženským řeholním společenstvem a také několika obcím.

„Zde vidíme smrček s borovicí, ten pěkně zelený strom je dub zimní, vedle mladý jeřáb, na druhé straně mladé břízky,“ rozhlíží se Pavel Starý po okolí. „V tom nově vysazeném lese jsou hlavně borovice a mezi nimi nějaké břízky, ty se šíří samovolně. Určitě bychom zde ještě narazili na jedli a buk. Les je tady na velmi chudé půdě, což se pozná podle mechu. Ty hezké polštářky, co se občas používají třeba do betlémů, to je bělomech sivý. Vyhledává kyselá chudá stanoviště. Znamená to, že je tady chudé prostředí.“

77 Naše další zastavení je u osady Silnice, kde se ještě jednou vracíme k době

převzetí lesů zpátky do majetku církve. Pavel Starý byl tenkrát u toho.

K firmě jsem nastupoval v březnu 2014, takže jsem celý proces navrácení zažil. O vydání lesů žádaly oprávněné osoby (biskupství, kapitula, farnosti) u povinných osob, což byly obvykle Lesy ČR. Lesy se vydávaly hlavně v letech 2014–2015, ale celý proces trval až někdy do roku 2017. Tady u osady Silnice se lesy přebíraly konkrétně od lesní správy Nasavrky. Na ní jsem působil jako revírník a učil se, jak s lesem pracovat a zacházet. Úplně původně jsem začínal na lesní správě Ronov nad Doubravou, ta zanikla v procesu organizačních změn a byla sloučena s Nasavrkami. U DLHK oproti předchozímu působišti mám, řekl bych, větší svobodu v přístupu k lesu a větší prostor pro tvůrčí práci.

77 Laickým pohledem to vypadá, že les se o sebe do jisté míry stará sám ...

Do jisté míry ano. Lesník je od toho, aby dokázal využít tvůrčí síly přírody a uměl s nimi vhodně zacházet. Když to umí, tak to má i velký ekonomický efekt. Tam, kde se vlastníci nebo správci lesů dali v minulosti cestou tzv. přírodě blízkého hospodaření, dobře udělali. Vedly je k tomu mimo jiné i velmi pragmatické důvody, že se to totiž vyplácí.

(Kontrola obalovaného sadebního materiálu

Diecézní biskup Jan Vokál (vpravo) se velmi zajímá o práci a výsledky hospodaření DLHK

Opravená cesta pro odvoz dříví

77 Minuli jsme složené pokácené dřevo. Nahodilá těžba, říkal jste...

To byly stromy, které byly převážně suché, což je jeden z důvodů, proč se zpracovávají. Další důvod je třeba poškození hmyzem – například napadení kůrovci, nebo když stromy zlomí nebo vyvrátí vítr. Takové dřevo má obvykle nižší hodnotu, už nemá takovou kvalitu, ale využít se dá prakticky všechno.

77 Mimochodem, bývalo zvykem, já to ze svého dětství ještě pamatuji, že babky s nůsemi chodívaly do lesa na klestí...

Klest se sbírat může, to je jedno z práv, které návštěvník lesa má. Může sbírat suchý klest spadlý na zem, tak je to v lesním zákoně. Ale odstraňování klestu z lesa zcela žádoucí není. Je v něm totiž spousta prvků, které by měly zůstat a vracet se do půdy. Když klest z lesa odneseme, tak ho do jisté míry ochudíme. Když se z lesa

bere jehličí, kůra, kořeny, tak prvky, které obsahují, zde posléze chybí.

Pokud jde o samotnou těžbu, rozlišujeme nahodilou, ke které dochází vnějšími vlivy, a pak je tzv. těžba úmyslná. Ta se dělí na předmýtní, neboli výchovnou, a mýtní, neboli obnovní, kdy už se sklízí dospělé stromy. Tato těžba se dá dělat různými způsoby. Čím je sofistikovanější, tím je to pro vlastníka lesa zajímavější. Při vhodném postupu se les může obnovovat sám – nová generace vzniká opadem semen a nemusíme sázet. Těžba se soustřeďuje na výběr stromů. Kromě poškozených jedinců vybíráme zralé stromy a zároveň ponecháváme stromy se slabším kmenem, které v sobě mají určitý růstový potenciál. Z lesa sice nedostáváme najednou veškerý možný objem dřeva, ale obvykle se těží silnější a kvalitnější sortiment. Jednotlivé stromy tak dokážeme dovést do optimálních dimenzí i z hlediska ceny, a díky tomu získat větší výnos.

77 Existuje něco jako unikátní dřevo?

Přibližně třikrát za rok dáváme do dražby sortimenty zvláštní kvality, hlavně listnatého dříví. Jedná se převážně o dub, letos jsme dávali i modřín. Jednotlivé sortimenty tam ocení, zájemci dávají nabídky a nejvyšší, samozřejmě, vyhrává. Zatím jsme v dražbách dosáhli nejvyšší ceny za kubík dřeva přes třicet tisíc korun. Pro srovnání: za předloňský rok jsme měli průměrnou cenu, a byla hodně vysoká, kolem 2000 korun za kubík. Loni něco kolem 1700 korun. A taky v době, kdy ceny dříví byly hodně nízké, jsme měli průměrnou cenu někde kolem 850 korun, ale v dražbě jsme v té době dosáhli na průměrnou cenu 8500. Takové dříví kupují např. truhláři jako speciální výřezy. Někdy se může jednat i o sortiment, který má nějaké vady, ale právě takový někteří truhláři vyhledávají. Např. v poslední dražbě jsme měli sortiment dubu, který byl v podstatě v nejnižší kvalitativní kategorii kulatiny. Ale cena, kterou jsme

Ukázka přirozené obnovy dubu u řeky Doubravy

Výjezdní porada s nácvikem střelby

v dražbě nakonec dosáhli oproti ceně vyvolávací, byla čtyřnásobná.

Diecézní lesy HK se hlásí k evropskému hnutí lesníků Pro Silva. Se svěřeným majetkem, získaným i díky restitucím, chce nakládat jako dobrý hospodář, tak jak tomu bývalo v minulosti zvykem.

Česká odnož hnutí je Pro Silva Bohemica, založená v roce 1995, takže se blíží 30. výročí našeho vzniku. Do nedávna jsem byl v jejím výboru. K čemu je to dobré? Především k šíření myšlenek přírodě blízkého lesnictví a zároveň i ke sdílení zkušeností s lesním hospodařením. Každý rok děláme exkurze po různých majetcích v České republice, kde principy toho, k čemu se Pro Silva hlásí, využívají. Vydáváme se i do zahraničí.

Smyslem je zkvalitňování hospodaření, což vede i k lepším ekonomickým výsledkům,

Důležité je pro nás také působení na mládež. Zrovna tady na Chrastecu náš lesník prošel školením lesní pedagogiky. Do povědomí veřejnosti tak dostává informace o lese a lesnictví. Napomáhá tomu i zájem škol, které nabídku lesní pedagogiky využívají ve svých výukových programech. Spolupracovali jsme také s nadací Dřevo pro život. Na našem lesním majetku na Vortové probíhala každoročně velká akce lesní pedagogiky, kdy z některé školy v regionu přijížděly dva autobusy dětí. V této aktivitě bychom rádi pokračovali.

Tady les býval a znovu bude, obhlížím místo, kde jsme se zastavili.

Už vlastně je. Býval tady smrkový porost, dokonce uznaný pro sběr osiva na pěstování sazenic lesních dřevin, mohli jsme tady sbírat šišky. Bohužel, zasáhl kůrovec, takže celý porost jsme museli během jednoho roku vytěžit. Ale už je zase zalesněný. Je tady oplocenka, v ní je dub a vedle se zalesňovala borovice, což je zde stanoviště vhodná dřevina. Přímě před námi vidíme krásný velký dub (v době naší návštěvy kvetoucí). Takže doufám, že letos bude úroda žaludů, protože školkařům už docházejí zásoby osiva pro pěstování nových stromčků do lesa.

To se, předpokládám, všechno dělá ručně. Asi docela práce, ve svahu, v předklonu...

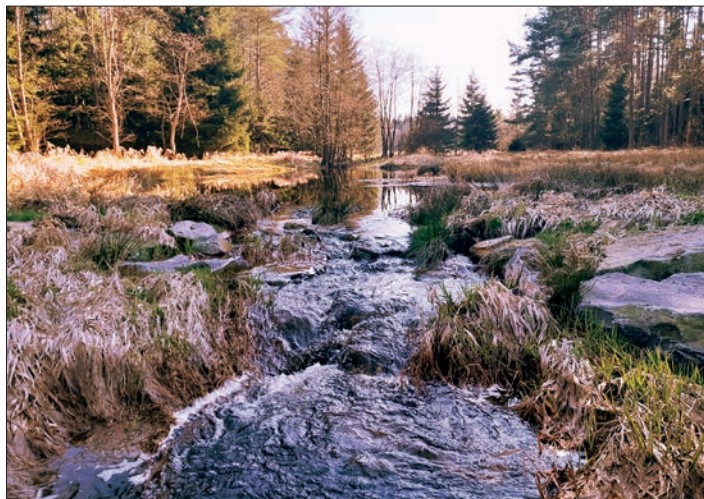
Dá se to dělat i stroji, ale předpokládá to rovnou plochu, terénně dostupnou,

Generální vikář, diecézní ekonom a zástupci odboru správy majetku při prohlídce revitalizace rybníků Malý Černý a Velký Černý

Nahánka na černou zvěř v honitbě Církevní – každý střelený, již vyvrhnutý kus se musí označit, vzorky projdou veterinární kontrolou

Nově zrekonstruované koryto potoka Valčice na Vortové

Barvářské zkoušky psů v lesích Biskupství

dostatečně velkou, aby se to vyplatilo. Kromě těch kůrovcových holin moc velké těžební plochy neděláme. Spíš se snažíme jít cestou výběrů a využívat toho, že les se obnovuje sám, takže se v případě potřeby sází převážně ručně. V současnosti je kapacita lidí pro tuto práci dostující.

Samozřejmě, je to těžká práce. Náročná, a zároveň i zodpovědná. Ty stromky se musí vsadit tak, aby pěkně rostly. To není jenom šoupnout sazenici do jamky... Musí mít srovnané kořeny, ideální je sázet tzv. obalovanou sadbu. Stromček, který vyrůstal v nějakém obalu, už má zformovaný kořenový systém a díky tomu při výsadbě nedochází k jeho deformaci. Úplně ideální je zalesnění, které nemusíme udělat, které za nás zařídí příroda. Další vhodný způsob, který nejvíce napodobuje přírodu, je vysetí semen, což se dělá třeba s břízou, borovicí a s modřínem. Možná je i síje žaludů dubu.

Diecézní lesy Hradec Králové s.r.o. oslavily desáté narozeniny. Jakých bylo těch deset let?

Bylo to období zakládání firmy, jejího růstu, zároveň jsme prošli velmi turbulentním obdobím kůrovcové kalamity. Ceny dřeva byly jako horská dráha – nahoru a dolů. Kůrovcová kalamita k nám přišla z Moravy, z Vysočiny. Když to začalo, neměli jsme dostatečnou kapacitu na to, abychom postižené stromy

zpracovali dostatečně rychle. Byl rok 2018, přišlo velké sucho, vysoké teploty, kůrovec udělal tři generace za rok. Efektivně se s ním dá bojovat na začátku sezóny v první generaci. V létě už se v podstatě potom jenom snažíte stíhat zpracovávat napadené stromy a moc se za broukem neopoždovat. V současnosti se zdá, že je kůrovcová kalamita na ústupu, ale postihnout nás může kdykoliv znovu, když bude suché teplé jaro a posléze léto, a jako požár se může znovu rozhořet. Zatím je to jako lesní požár, který se podařilo uhasit, ale ne úplně a doutná pod zemí a plameny mohou znovu vyšlehnout.

Lesní požáry, mimochodem, u nás naštěstí nejsou tak rozšířené jako v některých jiných zahraničních lokalitách...

Naštěstí ne, protože lesy u nás jsou často smíšené, a ty trpí požáry minimálně. Nejvíce jsou lesními požáry ohrožené borové porosty a obecně jehličnaté lesy. Když jsou suché roky, tak to ke vzniku požárů také přispívá. Nejlepší prevence je pěstovat smíšené lesy a v době, kdy hrozí riziko požárů, vyloučit v lese jakýkoliv otevřený oheň, včetně kouření cigaret.

Ohrožuje les člověk?

Samozřejmě! Svou činností i tím, jakým způsobem s lesem zachází. Lidské aktivity, kdy lesem procházejí nějaké produktory, budují se silnice, vysokorychlostní

železniční trati, to všechno znamená zábor lesa a taky jeho určité ohrožení. My nestavíme silnice, ale cesty, ty k lesu patří. Potřebujeme je kvůli dopravě dřeva, bez nich nejsme schopni lesy efektivně obhospodařovat. Zděděné asfaltové silničky udržujeme, ale nové cesty se snažíme dělat štěrkové, prашné. Nové asfaltky už nebudujeme.

Jinak platí, že v naší zemi už mnoho let plocha lesa narůstá, v současnosti jsme na největší rozloze za posledních několik set let.

Poslední zastavení. Údolí potoka Žejbro, nedaleko je poutní místo Podskala. Předchůdcem dnešního kostela byla kaple postavená ve 12. století zbožným vladkou Vrbatou, který byl i zakladatelem podlažického kláštera. Za třicetileté války zpustl a rozpadl se. Dnešní podobu dostal za biskupa Jana Františka Kryštofa z Talmberka (1677–1698) a byl nově zasvěcen sv. Janu Křtiteli.

Tady máme porost, kde je významné zastoupení jedle. Můžou se tady sbírat i šišky pro získání osiva na pěstování sazenic a jedle se zde i krásně zmlazuje. To, co je od nás doprava, to vzniklo zásahem člověka, výsadbou. To, před čím stojíme, to je dar přírody, to tady narostlo samo. Jedle může do značné míry nahradit smrk, kvalita dřeva je srovnatelná, v minulosti se s jedlí běžně pracovalo. Má hlubší kořen, takže na rozdíl od smrku si

(Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Jiří Hulcr

Kůrovci

Podobný obraz někdy viděl snad každý: malebná horská krajina, kterou kdysi pokrývaly lesy, nyní vypadá, jako kdyby se přes ni přehnal pohroma. Les zmizel a zbyly po něm jen pahýly mrtvých stromů. Šumava i Jeseníky zejí prázdnotou. O viníkovi jsme také slyšeli: jsou to kůrovci, které je třeba nemilosrdně likvidovat... Nebo je to všechno trochu jinak? Co vlastně o kůrovcích víme? Víme o nich vůbec něco? Měli bychom se o ně zajímat? *Váz. 120 s., 489 Kč*

Katharina Schlegel-Koflerová

Výchova štěněte

Výcvik štěněte je zásadní jak pro jeho pohodu, tak pro vaše vzájemné soužití. Správný výcvik zajišťuje jasnou komunikaci a umožňuje vašemu štěněti porozumět hranicím, očekáváním a přijatelnému chování. Trénink navíc posiluje pouto mezi vámi a vaším štěnětem a podporuje vztah založený na důvěře a pozitivní interakci. *Brož., 168 s., 399 Kč*

(Ing. Pavel Starý

„dojde pro vodu“ a při přeměnách lesů v nižších nebo středních polohách může být velmi dobrou alternativou smrku. Je obvykle odolnější vůči suchu, přičemž produkčně je se smrkem srovnatelná. V okamžiku, kdy budou přicházet nějaká větší letní sucha, tak jedle bude asi výkonnější než smrk. Současná druhová skladba v lesích spravovaných DLHK je přes 51 procent smrku, borovice kolem 15 procent a na třetím místě je dub, přes 12 procent. Jedle se pohybuje kolem jednoho procenta, což je zhruba celostátní průměr.

77 *Vaše srdce, jak jsem pochopila už proto, že jsme jeli právě sem, bije pro jedli...*

Jedli mám rád, to je moje srdcovka, ročně jí sázíme kolem 10 procent. Předloni to bylo asi 13 procent, loni 9 procent.

77 *Nacházíte v lese i odpovědi na otázky trochu jiného rázu?*

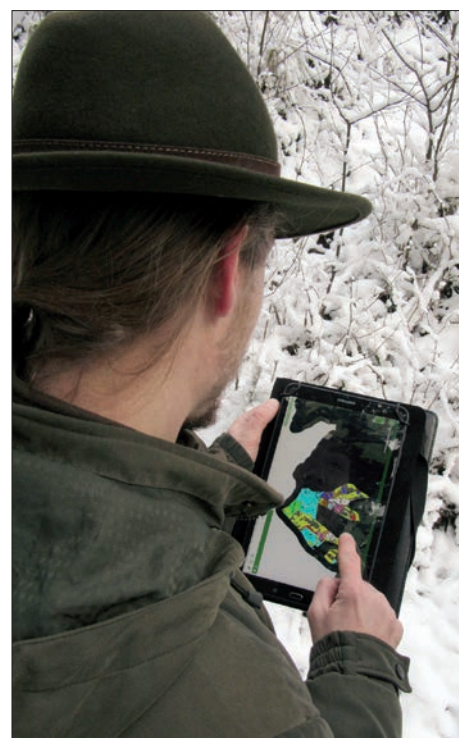
Les je jako chrám. Ještě když jsem byl revírník, tak jsem měl na revíru rezervaci s bukovými porosty. Zároveň to byla

genová základna pro buk. Buky zde místy dorůstají výšky až 40 metrů, hladké kmeny stromů mají délku kolem 20 metrů, a takové porosty skutečně vypadají jako gotický chrám.

Jasně vnímám, že les je Boží stvoření. Žasnu nad přírodou, nad vznikem života a nad skutečností, že my lidé můžeme na tomto díle spolupracovat. Schopnost žasnout nad Boží moudrostí a prozřetelností je pro mě důkazem, že je člověk duchovně živý. Když třeba v lese vyznačuji stromy k výběru, a kdy se také díky mému přičinění les obnovuje, je to pro mě určitý druh modlitby. Jako lesník se snažím využívat přírodní síly, a tak se spolupodílet na přetváření světa. Práce lesníka je vždycky dialog s přírodou. Lesník musí umět les čist, umět s ním pracovat a chápat, jakým způsobem funguje.

Sedím sice už deset let na manažerské židli, ale v lese jsem několikrát za týden, často o víkendech. Je to pro mě práce, kontemplace i způsob relaxace. Ve volném čase v létě rád zajdu na borůvky a na dotaz, zda chodím na houby, odpovídám, že houby nehledám, ale sbírám.

Eva Zálešáková)

(Práce s výpočetní technikou je lesníkovým denním chlebem

❖ Kůň je i dnes nepostradatelný pomocník při přibližování dřeva

❖ Železný kůň při svazkování sortimentů – lesní úsek Vortová 2023

Les je jako otevřená učebnice

„Přírodě blízké hospodaření je dialog lesníka s přírodou a s lesem. A tento dialog přináší zajímavé a někdy i nečekané benefity,“ říká **Pavel Starý**, jednatel Diecézních lesů Hradec Králové, když nás provází při krátké exkurzi po **lesnickém úseku Chrast** (986 ha) – jedním ze dvou největších souvislých majetků spravovaných Diecézními lesy Hradec Králové, které se nacházejí v Pardubickém kraji. K úseku patří i několik menších komplexů farních lesů o výměře 80 ha.

Lesnický úsek Chrast

Lesnický úsek Chrast má stejný název jako původně historický velkostatek, který spravoval jak lesní, tak zemědělský majetek Biskupství královéhradeckého. Před restitucí na majetku hospodařily Lesy ČR.

Lesy jsou především ve druhém a třetím vegetačním stupni v nadmořských výškách 280–420 m. Podloží je převážně opuka, stanoviště jsou spíše chudší. Pro lokalitu je charakteristická absence vodotečí, jedinou výjimkou je říčka Žejbro, hluboce zaříznutá do terénu. Porosty jsou přirozeně přizpůsobené na nižší množství vody. Typickými dřevinami jsou zde borovice (45 %), modřín

(13 %), duby (8,5 %), především dub zimní (přes 4 %), vtroušeně se objevuje jedle (do 1 %). Se všemi těmito dřevinami se pracuje, obzvláště modřín je významnou ekonomickou dřevinou. Potenciál dubu zimního ukazuje jeho všudy-přítomné zmlazení. V mýtních porostech je zastoupen smrk, ale není to dlouhodobě cílová hospodářská dřevina. Nicméně smrk je v porostech kvalitní, netrpí příliš hnilobou, lze z něj vyrobit sloupovinu, což je odbytově zajímavý sortiment, i když náročnější na výrobu. Zastoupení smrku se na tomto lesnickém úseku pohybuje kolem 23 %. „Na smrk jako dřevinu je potřeba se dívat pragmaticky, ne v duchu pouček a nějakým ideologickým pohledem,“ říká k dalšímu osudu smrku na tomto úseku Pavel

Starý. Jako přimíšená dřevina bude mít podle něj i na tomto úseku své místo, hlavně z přirozené obnovy. V porostech jsou místy patrné okopy po sovětské armádě, která se zde až do roku 1990 pohybovala z blízkého Vysokého Mýta.

Iniciace a podpora přirozené obnovy

V minulosti Lesy ČR na úseku hospodařily formou náseků s využitím přirozené obnovy s náletem na holou plochu. Ukazuje se, že zde je využitelná okrajová clonná seč, případně skupinová seč. Při okraji se pracuje s borovicí, clonně s dubem zimním, modřínem, smrkem. Zmlazuje se jedle, jen je nutné někde přistoupit k ochraně nátěrem. Obecně se podle

našeho průvodce při výchově listnatých porostů dělají často chyby: „*Vidím spoustu zbytečné práce, která se ve výchově dělá, a na druhou stranu tam, kde se má zasáhnout, tak je to často nedostatečné. V bukových porostech se vyřezává podružný porost, dělá se intenzivní zásah v mladých porostech, což je úplně špatně. Pěkně založené porosty se tak jedním zásahem na 10–15 let úplně znehodnotí. Stejně tak se vychovává špatně jedle – když se podíváte na porosty ve věku do 50 let, jsou homogenní, s mizivou diferenciací, stromy mají zkrácenou korunu.*“ Na otázku, proč tomu tak je, odpovídá jednoznačně: „*Myslím, že je to tím, že myšlenkově jsme pořád ještě v zajetí smrkového hospodářství. Uplatňuje se podrovní hospodaření, kdy se využívají všechny fáze clonné seče – přípravná, semenná, uvolňovací a domýtná.*“

V počátečních fázích se odtěží nekvalitní jedinci, případně takoví, kteří by mohli při těžbě poškodit obnovu. Porosty se rozčleňují linkami, aby bylo možné směrově kácet. Jak upozorňuje Pavel Starý, na lesnickém úseku se pracuje s celým stromovým inventářem. Realizují se uvolňovací seče, kdy uvolnění jedinci reagují zvýšeným přírůstem, dalším benefitem je nasazení nebo obnova koruny. „*Při každém zásahu, který děláme, je potřeba mít na mysli ekonomické kritérium. Snažím se kolegy učit tomu, že je potřeba u kvalitních jedinců využít potenciál přírůstu,*“ vysvětluje Pavel Starý. Cílem je zkvalitňování porostů v duchu péče o zásobu. Domýtné seče se realizují až nad velmi vyspělými

Trubač po úspěšném lovu troubí Halali k počtě ulovené zvěře

nárosty. „*Domýtná seč nastává až v určité fázi, a ne že při prvním zmlazení vše na jednu domýtím,*“ říká Pavel Starý.

Výhodou podrovního hospodaření je neustálý kryt půdy. U porostu, kde zastavujeme, je poměrně významné zastoupení jedle. Zásah, který v něm proběhl letos v zimě, směřoval k jejímu uvolnění. Jednalo se o výběr po celé ploše porostní skupiny, opticky až na pařezy v lese není nic poznat, esteticky porost vypadá nedotčeně. „*Nejnáročnější je vymyslet, jak zásah provést, pak už je to víceméně snadné. A když lesník vidí, že za ním zůstává něco zajímavého, tak ho taková práce baví,*“ komentuje situaci v porostu Pavel Starý.

Výchova listnatých porostů

V případě výchovy listnatých porostů Pavel Starý často výchovné zásahy vyznačuje sám nebo s lesníkem. Kvalitně udělaný výchovný zásah totiž rozhoduje o další podobě porostu. Mezi základní zásady výchovy listnatých a smíšených porostů patří zasahovat do úrovně, odstraňovat stromy škodící nadějným jedincům (zalehávě), dále redukce předrostlíků a obrostlíků a podpora cenných přimíšených dřevin. Rozhodující je zlepšení kvality stromového inventáře. Redukce hustoty, především u porostů z umělé obnovy, není nutná ani vhodná.

Jedle

Jedle je pro Pavla Starého srdeční záležitostí: „*V Chrudimi v kostele je ještě částečně dochovaný původní krov z první poloviny 14. století. Údajně je to třetí nejstarší krov u nás,*“ poukazuje na výjimečné vlastnosti jedlového dřeva. Přestože se na lesnickém úseku Chrast jedná o poměrně suché lokality, jedle tu má potenciál, přirozeně se zmlazuje a dobře odrůstá. V současnosti je zastoupena jedním procentem, počítá se ale s navýšením jejího zastoupení. „*Vše, co je z přirozené obnovy, má v lese svoje místo – ať už je to jedle, borovice, bříza či dub,*“ je přesvědčen Pavel Starý.

Jedle se také využívá do obnovních prvků listnatých dřevin – ty se obsazují jednou nebo dvěma řadami jedle. Nevzniká tak

Ukázka nové sněžné jámy pro úschovu sazenic v lesích Řkf Ronov nad Doubravou

Pečlivě vyznačená výsadba – základ pro další ošetřování

Ⓛ Zrak je pro lesníky stěžejní pracovní prostředek

Ⓛ Lesní pedagogika je důležitá součást osvěty

problém s nevhodným tvarem a fototropickým růstem listnáčů v obnovním prvku a zároveň toto postavení jedlí vyhovuje. Důležité je, aby jedle měla volnou korunu. Na majetku jsou uznané jedlové porosty, ze kterých je získáváno osivo k rozpěstování původního sadebního materiálu.

Borový porost v Kostelecké stráni

Na lokalitě Kostelecká stráž nad Vrbatovým Kostelcem zastavujeme u porostu s vysokým zastoupením borovice s příměsí dalších dřevin. Jedná se o vysychavou expozici na opuce, pro vytváření holých ploch a umělou obnovu není vhodná. Uplatňuje se zde fenomén patrný na celém majetku, kdy se do borových porostů postupně dostávají listnáče. V porostu se budou využívat jemnější způsoby hospodaření, kdy se uvolní vtroušené listnaté dřeviny a využije se přirozená obnova. Velký potenciál tu má především dub, z hlediska zajištění ekonomiky hospodaření se počítá s modřínem. Pavel Starý předpokládá, že jediné náklady budou ty těžební, dále bude pracovat příroda. Zajímavostí je borovice černá, která zde

vykazuje, co se týká kvality a dimenzí, daleko lepší vlastnosti než domácí borovice lesní. Problém je ale s uplatněním dřeva, ne vždy ji pilaři berou. Porostem vede zamešná cesta, která byla rozšířena pro lepší průjezd lesnické techniky.

Kalamitní holiny po kůrovci

Porosty na úseku Chrast byly také citelně zasaženy kůrovcovou kalamitou. Ta na celém majetku probíhala v letech 2018–2023, zde měla vrchol v letech 2020 (více než dvojnásobek běžné roční těžby) a 2021. Pak se zde těžby rychle vrátily do normálu. V rámci celého majetku vzniklo za toto období přes 585 ha holin z těžby, převážně z kůrovcových těžeb nebo v jejich důsledku (následný rozvrat větrem). Primární příčinou ale stejně jako jinde bylo oslabení porostů suchem. Na kalamitních holinách po kůrovci se využívaly různorodé postupy, mottem bylo nespěchat s obnovou. Část ploch se zalesnila uměle, využita byla částečně i příprava ploch drcením klestu a pomístně chemické ošetření. Zalesňovalo se převážně dubem, buk zde podle Pavla Starého není příliš perspektivní,

především kvůli mikroklimatickým podmínkám. Do oplocenek následně přirozeně nalétla bříza, modřín a borovice. S pionýrskými dřevinami se pracuje na ploše pro diferenciaci a zlepšování porostního prostředí.

Jinde se naopak počkalo na přirozenou obnovu břízy, modřínu a borovice s tím, že bříza se využije jako přípravná dřevina, do které se vnesou meliorační dřeviny. Bude se pracovat s dubem, případně s jedlí. Zásahy do břízy budou v takovém případě hodně razantní. Plocha je díky bříze zalesněná, zajištěná, plní všechny potřebné funkce, z hlediska produkce pak v krátké době přinese zpeněžitelný sortiment: „S břízou se v minulosti příliš nepracovalo. Přitom roste rychle a dá se za relativně krátkou dobu dosáhnout zajímavých sortimentů,“ vyjmenovává některé z pozitiv Pavel Starý a dodává: „Les je tady jako otevřená učebnice, stačí se dívat a příroda nám sama nabídne, které dřeviny tu mají opodstatnění.“

Petra Kulhanová)

Text převzat s laskavým svolením redakce časopisu Lesnická práce.

Diecézní centrum pro rodinu**„Skok do neviditelného“**

V „prázdninovém“ čísle vám přinášíme třetí díl z knihy autora Victora Siona, karmelitána – **Duchovní realismus Terezie z Lisieux** (závěrečná kapitola Srdce církve).

Všeobecné vyzařování poselství svatě Terezie pochází z valné části z toho, že přináší mízu evangelia. Co nalézáme ve slovech světice, je toto ovzduší důvěry a pokory, ve kterém se podle Pánovy vůle měli rozvíjet jeho učedníci a mimo které je duchovní dětství nemyslitelné. Je třeba poddat se zřejmosti: sám Kristus uložil ducha dětství svým učedníkům skoro slavnostně, jako absolutní podmínku díla posvěcení. Velmi často potvrzuje tuto nutnost a vždycy proto, aby zahanbil pýchu: „*Skutečně, říkám vám: Neobrátíte-li se a nebudete-li jako děti, nevejdete do nebeského království*“ (Mt 18,3).

Během jedné apoštolské cesty v Galileji zarmoutil Ježíš své učedníky tím, že jim podruhé předpověděl svá utrpení... „*Oni však tomu výroku nerozuměli; jeho smysl zůstal pro ně zahalen*“ (Lk 9,45)... Uhýbali před tak tragickými odhalenými svými mrzkými starostmi. „Potom přišli do Kafarna, a když byl v domě, zeptal se jich: ‚O čem jste cestou rozmlouvali?‘ Oni mlčeli, protože na cestě mezi sebou rozmlouvali o tom, kdo je největší“ (Mk 9,34). To bylo všechno, „o čem v srdci uvažovali“ (Lk 9,47). Sny ctižádostivců místo reality kříže! Před umírajícím si rozdělávali dědictví! Ježíš nic neodpovídá. Posadí se, zavolá svých dvanáct. Pak si přitáhne dítě, postaví je před sebe. Maličká, bezpochyby postrašená uprostřed všech těchto mužů, je příliš překvapená, než aby byla hrdá. A Ježíš ho obejmě. Kdo je největší? Ten nejmenší. Kdo je první? Ten poslední ze všech, služebník všech. Mávnutím ruky smete Ježíš všechny falešné veličiny. Vzorem se stává nedůležitá dítě. Bůh si volí to, co není, aby zahanbil to, co je. Všimněme si, že Ježíš, jak se zdá, podtrhuje z dětství jen jednu věc: pokoru. „*Kdo se tedy stane pokorným, jako je toto*

dítě, ten je největší v nebeském království“ (Mt 18,4). Pokora dítěte přijímá samovolně své postavení, svou úplnou a ustavičnou závislost na druhých. Pán ví velmi dobře, že má co dělat s lidmi: „*Neobrátíte-li se*“ (Mt 18,3), říká. To předpokládá, že je bere v takovém stavu, v jakém jsou, s jejich zatížením lety a sobectvím. Nejde o nějaké poetické rozněžnění, ale o úplné převrácení duchovních perspektiv: stát se den za dnem jako malé děti tím, že ztratíme sami sebe.

Matky dobře znaly Pánovu zvláštní lásku k dětem. A on zase ochotně vyhovoval jejich prosbám: „*Přinášeli mu také děti, aby se jich dotýkal*“ (Lk 18,15), *aby na ně vložil ruce a nad nimi se pomodlil*“ (Mt 19,13). Apoštolové, kteří byli jednou vypláchnuti, „*rozkřikli se na lidi, kteří je přiváděli*“, jako kdyby mohli jejich odehnáním obejít Kristovy požadavky, jichž byli tito maličci živým podobenstvím... Ale „*když to Ježíš viděl, rozmrzelo ho to a řekl jim: Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království*“ (Mk 10,14). A doplní své ponaučení: „*Skutečně, říkám vám. Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde*“ (Mk 10,15). Hledme, v čem záleží pokora dětí: souhlasí s tím, že musí přijímat. Alespoň ony znají Boží dar a odevzdávají se bez vypočítavosti Lásce, která si pro ně přichází. Nám je se synoptickými evangelií při tomhle téměr drsném tvrzení bezpochyby stejně nedobře jako učedníkům. Neboť to, co převrací naši soběstačnost, zdá se nám vždy nerozumné. Ale rozhovor s Nikodémem, který uvádí svatý Jan, nás nakonec

informuje o Ježíšových úmyslech a přiměje nás, abychom ho sledovali v nadpřirozené rovině, která vrhá světlo na všechna jeho slova. Psychologický rámec je týž: zase je to člověk, vědomý si své ceny, který se vzpouzí Kristovu paradoxnímu požadavku. „*Ano, skutečně, říkám ti: Nenarodí-li se kdo shůry, nemůže spatřit Boží království*“ (Jan 3,3). „*Jak se může člověk narodit, když je starý?*“ řekl mu Nikodém. „*Přece nemůže podruhé vejít do mateřského lůna a narodit se*“ (Jan 3,4)? Toto je hlavní námitka proti duchovnímu dětství: proč nalepovat na dospělého dětské reflexy? A starý učitel ji nadhazuje s jistým humorem: Člověk se rodí jen jednou! „*Ano, skutečně, říkám ti*“, odpoví Ježíš. „*Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království*“ (Jan 3,5).

Duchovní dětství tkví v těchto klidných Ježíšových větách. Stejně jako nemůžeme vejít do království, aniž bychom se znovu narodili z vody a z Ducha, tak také budeme muset růst v lásce od tohoto nového zrození. Onomu narození shůry odpovídá dětství v Duchu. Nicméně, a to je podstatný přínos tohoto nového textu, ani jedno, ani druhé se nezastavuje u tělesného obrazu, neboť ten je vždycy nedostatečný. „*Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch*“ (Jan 3,6)... Mluví-li Ježíš o narození, je to proto, že Bůh je Otec a že plodí. Chce-li Ježíš, abychom byli dětmi, je to proto, že musíme zůstat v Bohu jako děti, jako Boží maličci. Ale tyto skutečnosti narození a dětství se mají prožívat ve víře a jako tajemství. Ježíš od nás žádá jako od Nikodéma skok do neviditelného: „*Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit shůry. Vitr vane, kam chce; slyšíš, jak hučí, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je to s každým, kdo se narodí z Ducha*“ (Jan 3,7-8).

Hodnoty nejsou překrouceny do absurdna. Ježíš prostě strhává jejich hranice a proměňuje je podle své představy.

Dětství je v přirozeném životě jen přechodný stav, který nás vede k dospělému věku. Ve sféře milosti se stává stavem ideálním, posledním rozvinutím celého duchovního určení. Křesťanovo úsilí už nebude záležet v překročení tohoto nového dětství, ale v tom, že k němu bude tihnout. A pouze smrt z lásky ho může v něm ustálit. Být dítětem v Duchu znamená prodloužit neomezeně jediný úkon, kterým nám Otec dává v Ježíši svůj život. Znamená usadit se „doživotně“ přímo u pramene svého křtu. Z něho totiž plyne i naše velikost dětí (Božích) i naše naprostá závislost, naše povýšení i naše nízkost. Pokaždé, když křest udělá z někoho Boží dítě, začíná duchovní dětství. Ve chvíli, kdy voda, symbol Ducha, stéká na naše čelo, dostáváme Království jako neslýchaný Boží dar. Bůh v nás působí. Necháváme ho jednat a necháváme se sebou nakládat. Duchovní dětství nás vyzývá, abychom učinili trvalou tuto dispozici nemohoucnosti a očekávání od Boha, a dává jí ráz zkoušky. „*Sicut modo geniti infantes*“, řekne svatý Petr. „*Jako novorozené děti žádejte ono duchovní, nefalšované mléko, abyste jím rostli ke spáse. Vždyť vy jste okusili, jak dobrý je Pán*“ (1 Petr 2,2).

Když Terezie našla svou cestu v evangeliu a dlouho rozjímal o Pánově umučení, nemohla zapomenout na konkrétní předpoklady naší cesty k Bohu. My jsme ovšem jeho děti, ale děti nevďěčné, od Adamova hříchu pouzí ubožáci a žebráci. Nejen sdílíme postavení prvního člověka a dostáváme od něho zraněnou přirozenost a sklony ke zlému. Ale svými vlastními hříchy jsme s ním spojeni v jeho vině. Terezie ví, že dějiny člověka mohou být už teď dějinami spásy, a s podivuhodně jistou intuicí udržuje pružně na své cestě odevzdanosti tři podstatné osy: že plán stvoření byl člověkem rozbit, že jenom vtělené Slovo zahájilo vykoupení a konečně že naše posvěcení vděčí za všechno Bohu, k němuž se přimykáme vírou.

Adam se vzdálil od Otce, Terezie se chce k němu přiblížit. Musí se tedy vydat směrem diametrálně opačným, nebo přesněji řečeno, musí se znovu vydat obráceným směrem a ve světle Ducha cestou, na

které Adam uprchl před Láskou. Proti duchu nezávislosti staví Terezie svou podrobenost. Člověk se pokládal za pána země, zatímco mu ji podřídil Bůh. Myslel, že se může obejít bez Boha, „*být jako Bůh*“ (Gen 3,5), a nepochopil, že jen jeho poslušnost mu zajišťuje královskou vládu nad celým tvorstvem, jehož je mluvčím. Člověk se vzbouřil a osoboval si úplnou samostatnost. Když se zbavil Boha, octl se v boji se sebou samým a s celým stvořením. Terezie naopak chtěla zůstat dítětem. Už se neumí obejít bez Boha, nic nemůže a nechce bez něho. Ani zdaleka se nevymanila z Otcovy ochrany, ale hledala jeho jho a shledala je lehkým. Pýcha je takto přefata v kořeni. Adam

přišel o přátelství s Bohem, poněvadž popřel svou omezenost tvora. Terezie velmi záhy pochopila paradox své moci: „*Odvrhne pýchu a raději má slabou paži dítěte*.“ Pán zná naši chudobu, a aby dal průchod svému přátelství, čeká jen, že vyznáme svůj hřích a přijmeme bez trpkosti své slabosti. Potřebuje obzvláště srdce, vyprázdněná od haraburdí, která přijmou jeho plnost: pokora je prostor pro Lásku...

S přáním příjemného požehnaného léta vám za naše Centrum pro rodinu přeje a ze srdce žehná

Andy Loos, jáhen)

Diecézní centrum pro mládež

Zkouškový víkend animátorského kurzu

Víkend pro účastníky animátorského kurzu se na přelomu května a června nesl na Vesmíru ve zkouškové atmosféře. Animátoři museli splnit písemnou a poté i ústní část zkoušky. To vše proto, aby mohli získat Osvědčení o úspěšném absolvování Animátorského kurzu. Všechny zúčastněné animátory poléval pot, avšak Duch Svatý je těmito zkouškami provedl a všichni se tak mohli radovat z úspěšného složení. Sobotní večer patřil o. biskupu Janovi, který s animátory slavil mši svatou, po které následovala diskuze. Animátoři měli velice zvědavé otázky, a tak jsme se mohli dozvědět o působení o. biskupa ve Vatikánu, o jeho službě v USA a též i o tom, jak byl zvolen biskupem naší diecéze. Biskupa Jana naopak zajímalo, co animátoři studují a kde se realizují. Celý večer se nesl v pokojné a usměvavé atmosféře, ze kterého si odnášíme mnoho povzbuzení.

Moc děkujeme o. biskupovi za setkání, slova, a podporu mladých v celé naší diecézi.

Za DCM Josefína Pazderová)

Diecézní centrum pro seniory**Buen camino!**

Do Santiaga de Compostela se ve spolupráci s cestovní kanceláří Awertravel vydali v květnu senioři z královéhradecké diecéze. Už potřetí. Za pět dnů ušli někteří malebnou Galícií 100 km, což je podmínka pro získání certifikátu poutníka. Sbírali razítka do průkazu poutníka zvaného credenciál, někteří si pořídili i typickou svatojakubskou mušli, kterou si označili svoje batůžky. S poutníky z celého světa se zdravili typickým „buen camino!“.

Během putování měli možnost ochutnat místní specialitu – chobotničky se sklenkou vynikajícího vína. Během zájezdu byla mimořádně příjemná atmosféra. „Senioři byli stateční – mají můj velký obdiv,“ napsala mně vedoucí DCS Veronika Čepelková. „Byli nadšení, ohleduplní jeden k druhému. Byla cítit pohoda, radost a duchovní síla camina, která vrcholila v Santiagu de Compostela u hrobu sv. Jakuba při slavnostní poutnické mši. Pouť jsme vnímali jako duchovní cestu za druhým, potřebné a pokoj ve světě.“

Svatojakubská cesta nebo Cesta sv. Jakuba (španělsky Camino de Santiago) je název historické sítě dvanácti poutních cest, které vedou ke hrobu sv. Jakuba Staršího v katedrále v Santiagu de Compostela. Trasy většinou procházejí historickými poutními směry.

„Uvítala jsem, že DCS pro nás tuto pouť zorganizovalo, bylo to naše přání,“ uvedla jedna z účastnic Anna Pavlová. „Oceňuji možnost putovat kratší trasou a vlastním tempem. Moc jsem si to užila. Také jsem uvítala komfortnější formu ubytování a autobus během trasy. Díky tomu jsme nemuseli nosit velká zavazadla, což byla nesporná výhoda. K tomu krásné společenství a nezapomenutelný duchovní prožitek u hrobu sv. Jakuba. Děkuje za tuto mimořádnou příležitost.“

Jaroslava Straková šla camino už popáté: „Camino Francés je pro mě srdeční záležitost. Když člověk začne jednou putovat, začne být na té cestě závislý. Manžel chtěl jít se mnou, aby věděl, proč pořád chodím.“

Letos se nám podařilo, že jsme mohli cestu absolvovat spolu. Nejvíc mne oslovilo setkání s poutníky, samotná cesta, klid ... Člověk si přehodnotí věci v sobě a po skončení pouti může s čistou hlavou a s čistým srdcem putovat dál životem.“

Do Santiaga de Compostela startovala padesátka seniorů poblíž Sarria, městečka s mimořádnou románskou architekturou. Odtud vedla jejich cesta přes Viley a Barbadelo k románskému kostelu Santiago z 12. století. Starý Portomarín ležel na obou březích řeky Río Minho. Roku 1962 byla zahrazena a vytvořeno umělé jezero. Městečko bylo přemístěno na vrchol hory Monte do Cristo. Historické budovy byly rozebrány a kámen po kameni znovu sestaveny. Tak byl přesunut např. kostel sv. Mikuláše, sv. Petra nebo dva historické paláce.

Velmi důležité je pro svatojakubskou cestu město Melide, kde se cesta Camino Francés setkává s cestou z Ovieda. Za návštěvu tam stojí románský kostel

Senioři z královéhradecké diecéze se již potřetí vydali do Santiaga de Compostela

Santa María, v Boente zase kaple sv. Jakuba. V obci Arzúa stojí obklopená nádhernou krajinou kaple sv. Magdaleny, je tam i známý Památník poutníka, který zároveň slouží jako ukazatel trasy. Lavacolla – vstupní brána do Santiaga de Compostela, je místo, kde se poutník očistí, než vstoupí do města založeného k uchování pozůstatků sv. Jakuba apoštola. Nad rámec programu senioři ještě navštívili Finistere u Atlantiku.

Putování předcházela návštěva Lurd. Večerní mezinárodní modlitba růžence u jeskyně Zjevení, druhý den mše svatá, prohlídka areálu, včetně podzemní baziliky Pia X. Poté se poutníci vydali do Garabandalu – vesnice nazývané „španělské Lurdy“. Leží vysoko v horách v provincii Santander v pohoří Cantabrian. Je unikátní tím, že se tam v letech 1961 až 1965 zjevila čtyřem dívkám více než 2 tisíce krát Panna Maria. Předala jim poselství týkající se modlitby, obrácení a pokání.

Tečkou za poutí byla návštěva druhého největšího portugalského města Porta.

Na kopci nad ním se tyčí impozantní katedrála Nanebevzetí Panny Marie, známá jednoduše jako Sé do Porto. Chrám s téměř tisíciletou historií patří mezi vůbec nejstarší památky v zemi a zaslouženě figuruje na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Krátce po návratu domů se senioři vydali na už čtvrtou etapu Putování za mír po východočeské svatojakubské cestě, směřující z Police nad Metují do Hronova.

Není jistě bez zajímavosti, že na více než desetikilometrovou trasu se vydal společně s dalšími 91letý Ing. Vladimír Novotný z Hradce Králové. Pouť byla o to silnější, že jí předcházela výše popsaná cesta do Santiaga de Compostela. Počet účastníků byl rekordní. Krajinou Náchodska se za skvělého počasí vydalo 25 poutníků z mnoha koutů diecéze.

Další etapa Putování za mír po východočeské svatojakubské cestě je v plánu ještě tento rok. Pozvánka bude zveřejněna na www.simeon.cz.

(Pozvánka

Diecézní centrum pro seniory – léto/podzim 2024

- **17.–24. 8. Pobyt pro prarodiče s vnoučaty a třígenerační pobyt v Krkonoších**, Janské Lázně (penzion Marianum), Bohatý program s výlety, tvořivými dílnami, besedami, hrami i koupáním.
- **12.–20. 9. Manželské setkání seniorů** – pobyt pro manžele 55plus s bohatým programem a zajímavými hosty, Janské Lázně (penzion Marianum).
- **26. 9. Diecézní setkání seniorů, Hradec Králové** – hlavní akce pro seniory v Královéhradecké diecézi za účasti diecézního biskupa Mons. Jana Vokála. Program bude zveřejněn v zářijovém čísle Adalberta.
- **8.–15. 10. Poutně-poznávací zájezd do Lurd a na Francouzskou riviéru**. Cesta za krásami jižní Francie, Francouzské riviéry, Provence a Monaka s návštěvou světového poutního místa Lurdy.
- **21.–24. 10. Duchovní obnova s P. Mgr. Dmytrem Romanovským** v Marianu v Janských Lázních. Duchovní posila, společenství, odpočinek...

Na všechny výše uvedené akce již probíhá přihlašování. Těšíme se na setkání s vámi!

Informace a přihlášky

Diecézní centrum pro seniory Hradec Králové

tel.: 737 215 328, 734 435 360, e-mail: dc@bihk.cz, web: www.simeon.cz

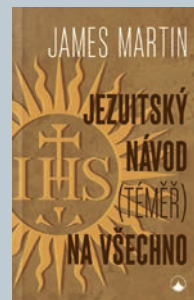
(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradec@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

James Martin

Jezuitský návod (téměř) na všechno

Vtipné a přímočaré odpovědi na známé otázky: Jak poznat, co v životě dělat? Jak se správně rozhodovat? Jak čelit utrpení? Jak být šťastný? V knize známého jezuitského kněze nenajdeme řešení všech problémů, ale můžeme se naučit, jak hledat Boha úplně ve všem. Brož., 464 s., 549 Kč

papež František

Laudate Deum

Apoštolská exhortace Laudate Deum navazuje na encykliku Laudato si' z roku 2015 a papež František v ní bije na poplach kvůli globální klimatické změně. „Svět se hroutí a možná se blíží bodu zlomu,“ varuje před konferencí COP28 v Dubaji. Těm, kdo současný stav životního prostředí zlehčují, předkládá papež fakta. Brož., 56 s., 99 Kč

(Knižní tipy**Nakladatelství
Paulinky**

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Jan Dobraczyński

Stín Otce

Příběh o Josefovi z Nazaretu

Savný román o Josefovi z Nazareta vychází už v šestém vydání. Tato biblická postava doslova ožívá před očima a s ním i neklidná, složitá doba, kdy se Josef na Boží pokyn ujímá role manžela Panny Marie a Ježíšova pozemského otce. Kniha zachycuje dramatické peripetie Svaté rodiny, ale i její každodenní život, který se odvíjí v atmosféře napjatého očekávání Mesiášova příchodu, to vše na pozadí hrůzovlády krále Heroda Velikého. *Brož., 336 s., 269 Kč*

Jacques Philippe

Kdybys znala Boží dar...

Křesťanství se nezakládá na lidském úsilí, ale na Boží milosti, která se dává zdarma. Zlatou nití této knihy je právě „umění přijímat“ – přijímat milost, přijímat celé bohatství Otcovy milosrdné lásky. *Brož., 208 s., 269 Kč*

Katechetické a pedagogické centrum**Léto není pro KPC časem
odpočinku**

Katechetické a pedagogické centrum se řídí podle školního roku a tak by se mohla nabízet představa, jak si právě teď užíváme prázdniny někde u vody. Opak je však pravdou. Práce na našem centru jsou v plném proudu.

Začátek prázdnin jsme již tradičně zahájili **Letním katechetickým seminářem**, který se konal v Janských Lázních. Penzion Marianum i letošní rok praskal díky velké účasti ve „švech“, za což jsme skutečně rádi. Téma letošního setkání byl Dekalog a jako přednášející se jej ujal docent Ludvík Dřimal z Cyrilometodějské teologické fakulty. Po celou dobu čtyř dnů nás doprovázel také náš biskupský vikář pro pastorační a školství otec Prokop Brož. Seminář se nesl v duchu přednášek a diskuzí a také praktických ukázek, jak téma zpracovat pro děti a dospívající. Během setkání byl ale také čas pro vzájemné sdílení, procházky přírodou, posezení v kavárně a odpočinek. Ten si naše katechetky a katecheté za svoji službu po celý školní rok bezesporu zaslouží.

Po čas prázdnin budeme také intenzivně pracovat na novince, kterou pro vás na začátek školního roku chystáme. Rádi bychom totiž některé naše materiály zpřístupnili nejen na našich webových stránkách, ale nabídli vám je také v tištěné formě. Víme, že tím mnohým z vás usnadníme práci, zvláště u těch programů, které jsou na tisk objemné či vyžadují barevnou variantu apod. První z těchto materiálů bychom vám rádi nabídli již v září, čímž se dostávám k další akci, kterou pro vás přes prázdniny chystáme. Jde o **Diecézní setkání katechetů**, které se bude konat 7. září, a jako hlavní přednášející přislíbila účast sestra Angelika Pintířová. Tak věřme, že vše vyjde podle plánů.

Prejeme Vám krásné léto a těšíme se nashledanou v novém školním roce!

Za KPC Markéta Rumpíková)

(Některé naše materiály vám chceme po prázdninách zpřístupnit také v tištěné formě

Modlitby otců (nejen) v Hradci Králové

Letos na jaře vznikla v Hradci Králové nová skupina Modliteb otců. Jejím vedoucím je Robert Vlk, který nám přiblíží historii a cíle Modliteb otců.

Myšlenka Modliteb matek a Modliteb otců vzešla z katolického prostředí, když Angličanka Sandra Williams dostala ve druhé polovině 90. let minulého století vnuknutí, aby se spolu se svou švagrovou Veronicou modlila za své děti. Následně vznikaly skupinky Modliteb matek.

Zanedlouho jáhen Maurice Williams, její manžel a bratr Veroniky, inicioval spolu se svým švagrem vznik Modliteb otců, protože mnozí muži – otcové rodin také toužili pravidelně se setkávat a společně se modlit za své otcovství, za své manželky a děti a odevzdávat sebe sama i své radosti a problémy Pánu: „*Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já Vám dám odpočinout*“ (Mt 11,28). Pravidelně proto, že jen pravidelné setkávání udržuje vztahy, a jen pravidelná upřímná modlitba udržuje a upevňuje vztah člověka k Bohu. Společně proto, že ve společenství je síla. Samozřejmě je možné a dobré, aby se za tyto úmysly modlil každý sám, ale Pán Ježíš řekl: „*Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich*“ (Mt 18,20) a „*Věřte, že všechno, o čem v modlitbě prosíte, je vám dáno, a budete to mít*“ (Mk 11, 24). Patronem společenství Modliteb otců je vzor všech mužů a otců – svatý Josef.

Postupně vznikla modlitební knížka, která byla přeložena do dalších jazyků. Dnes je v České republice 26 „oficiálních“ skupin Modliteb otců, které se přihlásily k odkazu Maurice Williamse a modlí se podle oficiální modlitební knížky hnutí Fathers Prayers, přeložené do češtiny s církevním schválením. Po celém světě jsou tato společenství v desítkách zemí. Modlitby otců jsou určeny pro všechny křesťany – stávající i budoucí duchovní i fyzické otce bez ohledu na příslušnost ke konkrétní církvi. Proto jsou modlitby koncipovány ekumenicky a směřovány k Bohu Otci a k Pánu Ježíši.

V **Hradci Králové** se modlitební společenství Modliteb otců poprvé sešlo ve čtvrtek 7. března 2024. Od té doby se pravidelně scházíme vždy ve čtvrtek ve 20 hodin ve farní místnosti kostela Nanebevzetí Panny Marie, která se nachází v přízemí Nového Adalbertina na Velkém náměstí. Díky za podporu P. Prokopu Brožovi. Konání Modliteb otců je zároveň duchovním plodem prvního Evangelizačního kurzu, který organizuje Biskupství královéhradecké. Kontaktní osobou místního společenství Modliteb otců v Hradci Králové je pan Robert Vlk, 725832592, vlk.robert@post.cz. Pokud se budete chtít připojit k našim modlitbám nebo se třeba jen podívat, můžete napsat či zavolat nebo prostě přijít. Vítání jsou všichni otcové včetně těch duchovních. Kromě Hradce Králové jsou v naší diecézi skupinky Modliteb otců také na příklad v **Červeném Kostelci**, v **Náchodě** nebo v **Úpici**.

Ve společenství se modlíme za naše rodiny, řeholní společenství a kněze, svobodné a ovdovělé otce, abychom byli takovými otci a manžely, jakými nás Bůh chce mít, abychom dokázali žít své otcovství podle Božího plánu a byli ostatním vzorem muže a otce. Jen modlitbou totiž můžeme Bohu odevzdat sami sebe a otevřít svá srdce, aby nás i svět okolo nás Bůh mohl měnit. Pokud se chcete dozvědět více o Modlitbách otců, případně začít s modlitbami u vás ve farnosti, pak doporučuji web **www.modlitbyotcu.cz**

(Pozvánka

Evangelizační kurz

Od 21. září 2024 do 11. ledna 2025 bude v Hradci Králové probíhat 2. ročník Evangelizačního kurzu. Kurz zajišťuje Biskupství královéhradecké. Jedná se o pět víkendů (1× měsíčně) prožitých ve společenství modlitby, vzdělávání a sdílení. Cílem kurzu je pomoci účastníkům prohloubit osobní vztah ke Kristu a znovu objevit a rozvinout osobní poslání při hlásání evangelia tam, kde právě žijí.

První tři víkendy jsou zaměřeny na formaci a duchovní život, čtvrtý víkend je praktický – evangelizace ve městě, pátý víkend je věnován duchovní obnově. Kurz má zázemí v Salesiánském domově mládeže, Denisovo nám. 172, Hradec Králové (ubytování a stravování účastníků). Závěrečná duchovní obnova se uskuteční v Hotelu poutní dům, Hora Matky Boží Králíky.

Kurzovné je 1000 Kč (nezahrnuje ubytování a stravu). **Přihlašování online do 6. září 2024**, a podrobné informace o kurzu: www.bihk.cz/evangelizace/evangelizacni_kurz. Kontak: Julie Němcová, tel. 731 604 076, evangelizace@dihk.cz.

Biskupství královéhradecké vás zve na

Evangelizační kurz

V Hradci Králové od 21. 9. 2024 do 12. 1. 2025

Témata pěti víkendů

- Stát se učedníkem misionářem
- Žít se modlitbou a svátostmi
- Vstříc setkání s druhými
- Misionářský víkend
- Duchovní obnova

Kurzovné 1 000 Kč

- Nezahrnuje ubytování a stravu
- Financování lze řešit individuálně

Přihlášky do 6. 9. 2024

- Přihláška na bihk.cz/evangelizace
- Motivační dopis

Více informací

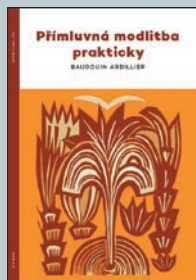
- bihk.cz/evangelizace/evangelizacni_kurz

 Credo

(Knižní tipy**Nakladatelství Doron**

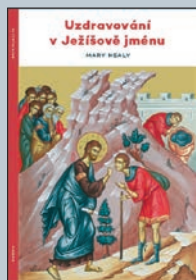
Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Baudouin Ardillier

Přímlovná modlitba prakticky

V čem tato praxe spočívá? Člověk je na chvíli obstoupen bratry a sestrami v Kristu, svěruje se do jejich přímlovných modliteb, vnímá přítomnost Ducha svatého a leckdy citelně zakouší jeho působení. Každý, kdo kdy takovou modlitbu zažil, je tím zasažen... Existuje řada způsobů, jak se modlit za druhé. Autor zde nabízí několik z nich, které mu přijdou ověřené a vhodné. *Brož., 100 s., 199 Kč*

Mary Healy

Uzdravování v Ježíšově jménu

Autorka v sobě spojuje vzácnou kombinaci vynikající znalkyně Bible a živé víry, která ji vedla k bohatým zkušenostem se službou charismaty. Výklad se čte jedním dechem; někdo ocení hluboké biblické postřehy, jiný zase silná svědectví, která připomínají příběhy ze Skutků apoštolů. V každém případě vás četba nenechá v klidu. *Brož., 200 s., 329 Kč*

Ať žije sport ?!

Není to tak dávno (v květnu), co jsme v naší zemi hostili Mistrovství světa v hokeji. V červnu k tomu přibýlo Mistrovství Evropy ve fotbale v Německu a asi týden po jeho skončení začnou v červenci Olympijské hry v Paříži. Pro milovníky sportu to jsou opravdové žně.

Jak se Bible dívá na sport?

Když otevřeme Nový zákon, tak svatý Pavel (zdá se) moc vstřícný ke sportovní není. V prvním dopise Timotejovi ve 4. kapitole píše: „*Cvičení těla je užitečné pro málo věcí, avšak zbožnost je užitečná pro všechno a má zaslíbení pro život nyní i budoucí.*“

Ale zároveň se nerozpakuje přirovnat svůj život ke závodu na stadionu: „*Bratři, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínáje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu Ježíši.*“ (Flp 3, 13-14)

Apoštol Pavel ve své době nachodil stovky kilometrů na jeho misijních cestách, tvrdě se fyzicky pracovalo, takže samotné cvičení nebylo tak důležité, jako je pro naši internetovou a gaučovou civilizaci. A pak, u něho je to spíše záležitost filozofická, jak podotýká jeden autor, narážející na tehdejší postoj k tělu i životu u pohanů. Věřím, že dnes by zaujal jiný postoj.

K čemu je dobré se hýbat

Všeobecně vzato – Bůh nás stvořil s tělem i s duší a vše, co stvořil, bylo dobré. My jsme správci tohoto světa, zodpovídáme za stav naší duše, ale i těla a je naším úkolem se o něj přiměřeně starat.

Když sportujeme, nejde tak o rekordy a vítězství nad druhými, jako spíše o vítězství nad sebou samým, nad naší leností a pohodlností. Sport nás učí vytrvalosti, trpělivosti a statečnosti, a také férovosti

v týmových disciplínách. Učíme se zde umění vyhrávat s pokorou, jako i prohrávat s respektem k soupeři. A to je užitečné i duchovně.

Jak říká jeden můj přítel, sportovní utkání je kultura, zrovna tak jako divadlo, akorát zde člověk neví, jak hra dopadne...

Ovšem, nezapomeňme ještě na jeden fenomén. Neabsolutizujme sport v tom smyslu, že je třeba ho zařadit do kontextu naší víry. Je velmi smutné, když děti chodí na fotbal nebo jiný sport a kvůli zápasům se po mnoho nedělí nedostanou na mši svatou. Když se opravdu chce, jde to najít někde v okolí večerní bohoslužbu. Se vši úctou ke sportu – duchovní kondice je přece jen na prvním místě...

Aktivně fyzicky i duchovně

Takže vstupujeme do prázdninového období – je čas na odpočinek při dovolené u vody a třeba i na hřišti nebo v přírodě a pro všechny nadšence spousta zážitků z fandění. Přejí nám všem, abychom se nebáli zvednout a hýbat se a pak také, abychom si udělali čas na Boha. Třeba na malé duchovní cvičení, ať už někde v klášteře ve společenství nebo sami s Bohem v přírodě či na poutním místě. Nevěřili byste, jak pookřejete, když si uděláte jeden den nebo půlden na tichém místě v mlčení, když se otevřete Božím věcem. Je to takové duchovní sanatorium...

Všem vám žehná

P. Jan Linhart)

Nejkrásnější zakázka mého života

Je tomu už 30 let, co se začala psát historie **kostelíka v Budislavi** na okraji přírodní rezervace Toulouvcovy maštale. Jeho projekt svěřil iniciátor myšlenky Jaroslav Vomáčka stavební inženýrce Janě Vohralíkové. Kostel sloužící věřícím všech křesťanských církví vysvětil v srpnu roku 2004 tehdejší královéhradecký biskup kardinál Dominik Duka.

Autorka vybrala rozlehlý pozemek s vyhlídkou nedaleko centra obce. Zvolené staveniště v přírodním krajinném rámci na místě pískovcového lomu si vynutilo nákladné řešení základů pomocí pilotů. Základní kámen kostela se v Budislavi světil v roce 1994 a ve stejný rok se začalo stavět. Když nastaly problémy s financováním, daroval soukromý investor hrubou stavbu obci. Ta dokončila kostel Boží lásky za pomoci dotací Pardubického kraje, města Litomyšl a dalších dárců.

Kostel Boží lásky spočívá na půdorysu srdce jako symbolu lásky, a upomíná tak na své zasvěcení. Prostou světlou stavbu výrazně přesahuje mohutná strmá střecha ve tvaru lipového listu. Interiér zdobí umělecká díla regionálních tvůrců.

Jedním z nich je Jiří Dudycha, renomovaný keramik z nedaleké Litomyšle. Psal se rok 1996, když dostal zakázku na Křížovou cestu pro kostelík v Budislavi.

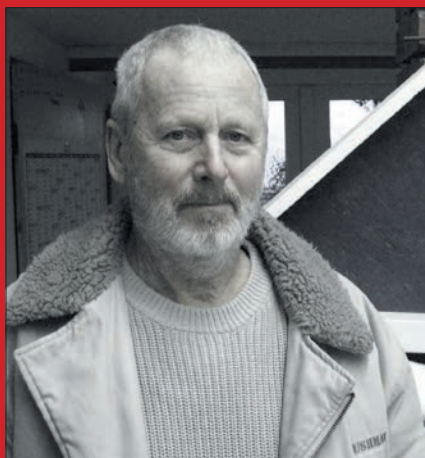
Je to krásný kout na okraji Vysočiny. Léta tam s rodinou trávíme prázdniny. Budislav stojí na pískovcových skalách, chalupy se o ně opírají zády. U jedné takové skály, na níž rostou pod borovicemi a břízkami křemenáče s červenými hlavami, stála v té době nedokončená stavba kostelíka zvláštního půdorysu, ve tvaru srdce. A co víc – její tvar kopíroval přesně prostor ve skále. Jen necelý metr od zdi už byla skála, na které kvetl vřes. Celé to bylo příliš krásné, příliš dokonalé. A tak moje první reakce byla: „*Do toho nejdu!*“ Reakce okolí byla rovněž jednoznačná: „Ale ano.“

Bylo jasné, že ztvárnit téma v keramice problém nebude. Materiál je podružná záležitost, důležité je téma. Jako keramik znám hlinu a její možnosti. Ale znovu, důležité je téma. Křížová cesta. Co o ní vím? Vlastně málo. Jak ji zpodobovali ostatní, a proč? Co může říct současným lidem? Stalo se to přece tak dávno. Tak proč vůbec? Pochybnosti o sobě, o všem.

„Pochybnosti vystřídal v onom roce 1996 první úvahy.“

Kostelík je malý a křížová cesta bude uvnitř. Musí být celá, ale nesmí to být zmenšenina! Dobře, tedy výřez. Jen si tak trochu připomenout události, které všichni tak důvěrně známe. Stačí pohlednout na detail, a už se v naší fantazii rozvíjí děj, který si každé Velikonoce připomínáme. Jenže naše doba je jiná, jsme zvyklí na zkratky. Provází nás reklamy, televize, film – jednotlivé obrazy se spojují do příběhu, ze kterého vidíme jen úryvky.

Vlastní křížová cesta se odehrává za zdi. Do kostela pronikají jen ruce, trpící ruce. A kříž. Ještě ne symbol, ještě je to popravčí nástroj. Utrpení, které je stále živé, stále znovu prožívané. Zmanipulovaný dav bez ohledu na to, kdo ho zmanipuloval. Zda to byla dávná nenávist ke Kristovým myšlenkám, nebo současné režimy, komunismus, fašismus. Zmanipulovaný dav prolínající se historií vždycky ničí, mučí a zabíjí.

Jiří Dudycha

Litomyšlský keramik a sochař (* 21. 10. 1941) je členem Unie výtvarných umělců ČR, Sdružení keramiků ČR místopředseda Unie výtvarných umělců v Hradci Králové.

Autor, pravidelný účastník Výtvarné Litomyšle v tamní Městské galerii, o sobě říká: „*Pro mě je keramika adrenalin, je to jako slézat hory, závodit, nebo něco podobného. Vymyslet a realizovat novou plastiku je pro mne radost a štěstí.*“ V současné době se zabývá realizacemi pro architekturu a tvorbu volných plastik.

77 Bolestné, ale inspirující uvažování o křížové cestě. O té to bylo a je.

Zkusil jsem si představit, že jsem Kristus a tu cestu projdu. Nedařilo se. Začalo se mi o tom zdát, bylo to hrozné. Strach, krev, nemožné. Zvažoval jsem, že věděl, že je Bůh a že bude zase dobře. Jenže to bylo jinak. Bůh Ho opustil, byl obyčejný zmlácený člověk, čekala Ho hrozná poprava a On to věděl. To se nedá představit. Já to nedokážu. Nesu kříž, mlátí mne, to prostě nejde.

Zkusím být v davu. Když si dám pozor a nenarazím do zbrojnoše, nic se mně nestane. Ale bylo to skoro stejné. Prach, zvláštní vzduch, po těch dvou tisících letech se do těch pocitů nešlo autenticky vrátit.

Zbyla třetí varianta. Nezávislý pozorovatel, starý 2000 let. Mě se to nedotkne, bylo to dávno. I tak to bylo těžké, ale šlo to.

77 Vzpomínka ...

Dělám bílou matnou glazuru, v Budislavi je písek. Je to stará legenda, zbyla jen bílá kost na písku, vybělená kost na poušti. Tahle filozofie by se mohla hodit. Pak jsem si uvědomil, že já vlastně dostal celou stěnu, což bylo krásné, ale původně se křížové cesty dělaly venku, mezi jednotlivými zastaveními se chodilo. Já mám stěnu dlouhou osm metrů, velikost musí být úměrná prostoru, a musí to na sebe navazovat, musí to být jedna plastika. Po příchodu do kostela uvidím osm metrů dlouhou plastiku, která musí být

na první kouknutí sochařsky dobrá, leč zvláštní. To je úplně první záležitost, která tam musí být. Dalším krokem v mém uvažování byly konkrétní prvky – nebylo možné to dělat pouze abstraktně. Čím víc jsem to zkoušel, tím mi bylo jasnější, že to byla obyčejná surová poprava, že to nejde udělat jen jako filozofii. Musí tam být něco zlého – a jak jsem tak přemýšlel, utíkaly týdny a měsíce.

77 Seškrtal jsem tedy všechny prvky, v podstatě tam zůstal jen kříž a okno... Všechno další jsou ruce. Ruce, ruce, dobré ruce, zlé ruce. Vytipoval jsem si pět druhů rukou, hodně kontrastních... Až dodatečně jsem spočítal, že jich je tam asi 80 až 90.

Jedna z variant, která mě lákala, byla vzít to všeobecně, ne jenom jako popravu. Nahoru dobro, dolů zlo. Znáám pokračování toho starého příběhu. To znamená, že si ho mohu přehrávat dopředu a dozadu. Kdykoliv si vzpomenu, tak se mi rozběhne. V ten okamžik se moje uvažování začalo blížit filmovému pásu, filmovým políčkům.

Tak dobře, řekněme, že mám čtrnáct polí, kde si mohu v duchu jezdit tam a zpátky. Jenže bylo jasné, že všechno se do těch políček nevejde. Figury a tak. Ale ten příběh se odehrává kdykoliv, když si na něj vzpomenu. Kdekoliv. Nejsem tedy vázaný na kostel, na stěnu, ostatně ani na příběh ne. Nakonec jsem si řekl, že to probíhá částečně uvnitř, částečně venku, takže všude. A jen malá část zasahuje do toho filmového políčka, do prostoru kostela. To už se mi začalo líbit, teď byla otázka, co tam vlastně dát, aby to něco vyjádřilo. Mohu vycházet z filmových políček, ale ten duch kostela tam musí být. Prostudoval jsem linie a křivky historických kostelů a udělal to tak, že nahoře bude dobro, dole zlo (to tam musí být). Vytvořil jsem to jako půlky gotických oken, která běží za sebou asi 10 cm od sebe, zhruba 100 cm vysoká a nahoře trochu odkloněná od stěny, umístěná ve stoupající křivce, protože v tom kostele jde všechno nahoru k tomu jednomu bodu nad oknem. Šlo o to mít tam kříž v různých polohách, nabízely se ruce, rostliny, dole bude dav, zlo – to abstraktně, z technických prvků. Ruce byla varianta, do které se mi zpočátku moc nechtělo, zdálo se mi to příliš konkrétní. Měli jsme debatu s Janou Vohralíkovou, která byla naprosto přesvědčená, že právě ruce by tam být měly. Nebyl jsem proti. Abstraktní zlo dole a ruce, které ponesou kříž – děj tam nahoře.

77 Nadešel čas, kdy bylo nutné vyřešit technické problémy.

Jako ty ruce. Z jaké doby? Potom, někdy v roce 1997, když už jsem to měl

(Kostel Boží lásky v Budislavi u Litomyšle

(Plastika Boží milost

Křížová cesta - co o ní vím? Jak ji zpodobovali ostatní, a proč? Co má říci současným lidem - stalo se to přece tak dávno - Proč vůbec? Pochybnosti jsem měl o sobě, o všem...

připravené, potřeboval jsem ještě detaily. Polohy rukou při přibití (dnes už vím, že to bylo jinak, než se to malovalo dřívě), a to jsem konzultoval s představiteli církve. Celkem se jim to líbilo, poradili mi se symbolikou. Kříž jako popravčí nástroj odmítli. To by už těch symbolů bylo moc.

Pak jsem zkusil otisknout svoji ruku do hlíny a udělal jsem formu. Chyba. Otisk ruky nebyl přesvědčivý, byl zdeformovaný. Začalo být jasné, že ruce budu muset odlévat do sádky. Formy budu půlit, půlku upravím a slepí se to dohromady. Udělal jsem zkoušku, jeden kus s tím, že to tam vyzkouším. A ono to najednou bylo malé! Jednotlivá pole budou muset být vysoká aspoň jeden metr, což tehdy bylo technicky za hranicemi možností.

Nakonec se to podařilo. To zlo abstraktně není ono. Dát tam taky ruce, mohlo by to být zajímavé. Seškrtnal jsem tedy všechny prvky, v podstatě tam zůstal jen technický prvek, ze kterého je dělaný kříž, a další, z kterého je základní okno. Všechno další jsou ruce. Ruce, ruce, dobré ruce, zlé ruce – začalo se mi to líbit. Jenže jsem nevěděl, jak se ruce odlévají. Tady mi pomohl Olbram Zoubek. Vytipoval jsem si pět druhů rukou, hodně kontrastních: ruka nemocného syna se ukázala být vhodná jako Kristova. Dvě dívky od nás z ateliéru, to byla Panna Maria a sv. Veronika, která podle legendy podala Ježíši Nazaretskému při jeho cestě s křížem na popraviště šátek,

aby si otřel tvář. Pak kontrast k těm dívčím, kamarád má velké a masité ruce, a ještě moje ruka. Takže je použito pět druhů rukou. Nakoupil jsem sádku a ruce jsme odlévali, vzniklo tak dvacet forem. Zdálo se to být dobře, nejmenší detail je vlastně lidská ruka. Ještě jsem to rozdělil tak, že kříž bude děj nahoře, dav bude dole, na rámu, blíž k nám. Děj samotný bude hodně utopený ve zdi, bude koukat třeba jen část rukou.

Začal být problém, jak budou vypadat ty zlé ruce. Nemohou být hrbaté, zdeformované, to ne. Nemocné revmatické ruce nejsou symboly zla, to nejde! Hodné ruce, to šlo, ale tohle, nevěděl jsem jak. Zkusím to jinak, jak to vlastně bylo? Ti lidé nemuseli být nutně zlí, někteří se šli jen podívat, ale tou ideou byli tak „zblblí“, stáhlo je to a stali se jinými. Když se pak vrátili domů, možná se zase srovnali. To je jako třeba s revolucí, kdy někdo někoho zfanatizuje. Lidé najednou jednají tak, jak by nikdy nejednali. Začalo mi vycházet, co by se stalo, kdybych ruce na to zlo řezal a udělal z nich jiné. Měl jsem k dispozici několikery ruce a tyhle techniky znám. Takže tu ruku rozřežu a dám třebas šest prstů, nebo úplně otočené, budu z nařezaných rukou dělat ruce nové, zfanatizované. Zkusil jsem to, a bylo to hned na první pohled ohromně zajímavé. Sedělo to na bílou glazuru a sedělo to mně, protože vlastně tím pokračovala filozofie keramiky, kterou dělám. Znovu jsem se domlouval s Janou Vohralíkovou. Do

té doby jsem si to neuměl představit, až teď. Bylo mně jasné, že to půjde, ale že to bude mnohem větší práce, než jsem původně předpokládal.

77 Další krok ... modely (ach jo).

Ty já dělám nerad, nechtělo se mi do toho. Nakonec to dopadlo tak, že modelů bylo mnohem víc. Nejdřív jsem na čtvrtky nakreslil celou křížovou cestu. Potom na jiné nalepil vystřižené kříže – bylo jasné, že při upadnutí musí být kříž v jiné poloze, než např. když ho Kristus nese. Skleslý dolů, když je na tom špatně, nahoře, když potká matku. Najednou jsem zjistil, že to dělá zajímavou křivku, sinusovku, to troje spadnutí a zas to šlo nahoru. Tak jsem se na to díval a kreslil k tomu ruce, protože tam byly problémy. Až dodatečně jsem spočítal, že je tam 80–90 rukou, a všechno je v pohybu, jde to ke kříži a k popravě. Další věc, když potká matku, tak to zlo je menší, zlé ruce budou v menšině. Celé to spěje k popravě, zlo stále narůstá, už to začínalo být natvrdo. I při pohledu na plastiku soudu jsou tam zlé ruce, ale postupně, zase v určité sinusovce, se to zvětšuje. Ještě jsem tam dal provaz, hřebíky a Verončinu roušku, ale to jsou nepodstatné detaily. Celkem se mi dařilo, ale došlo na přibíjení na kříž.

To jsem chtěl udělat, že by ze zdi vyčnívaly ruce a hřebíky, ale potřeboval jsem ještě vystupňovat to zlo. Být přibitý, to musí být taková beznaděj a taková bolest,

že nebudu přemýšlet, na čem jsem přibitý, přestává to být důležité. A tak jsem po delších úvahách nechal přibítí a smrt zcela bez křížů. Při tom přibíjení tam ještě zlo je, tam je to pole do tří čtvrtin plné, tam se řešil problém rukou. Jsou tam nejen nařezané, ale dal jsem do nich ještě další prvky – jednou jdou ruce jedním směrem, při přibíjení už ohrožuje jeden druhého, je tam krev a může se to rvát i mezi sebou. Pak přišlo další zastavení, a to byla smrt. To jsem kříž taky nedělal, ani žádné zlo dole. Nic, vůbec nic. Je to opravdu smrt, úplně prázdný rám, prázdné zastavení. Myslím si, že to bude dobré, ale výsledek budu znát, až to bude na zdi. A potom je to spíš uklidnění. V tom posledním zastavení kříž je, ale stoupá nahoru, vznáší se.

Když to bylo takhle vyřešené, chtělo to model. Udělal jsem malý, keramický, bez rukou, jen s křížem. Na papíře nebyl vidět náklon kříže, tady už to šlo, a z toho už se nechalo docela dobře postupovat. Jenže jsem potřeboval mít každé zastavení dořešené do detailu. Až to budu modelovat, musím koukat jenom na to, aby to mělo sílu, a ne přemýšlet, jak má být která ruka otočená. Manželka přišla na to, že by se to nechalo udělat počítačově. Mně se do toho moc nechtělo, pak se mi to ale ohromně zalíbilo a už jsem to začal používat i na ostatní tvorbu. Prostě jsem si některé ruce vymodeloval do několika poloh, nafotil, a ona mi to do těch rámu skládala podle toho, jak jsem říkal, a jak by to mělo být umístěné, kam by to mělo

ukazovat, směry prstů, zatím ještě ne deformace. A tohle se podařilo perfektně.

Pověsil jsem si to v ateliéru, to byl už třetí model. Začal jsem dělat ty ruce a zjistil jsem, že pokud mi nepomůže firma, bude to práce na několik let. Šlo o to, mít všechno připravené a jen si k tomu stoupnout, začít rezat a prostě se do toho vžít. Podařilo se. Musel jsem udělat plechové lešení, ale rámy se podařilo udělat metrové, tedy 110 cm, ono se to při sušení smrští. Podařil se tak každý druhý, dělali jsme to ve třech a byl to horor. Ještě předtím jsem měl jeden rám hotový, ten jsem pověsil na zeď, na něm jsem si ty ruce připravoval a pak jsem je na ty měkké rámy lepil. Ale to jsem si ještě nespočítal, kolik těch rukou bude. Moc! To jsem nebyl schopen si připravovat sám, zapojila se tenkrát celá firma. Protože jsem měl počítačový model, tak jsem přibližně věděl, které ruce tam budou. Očísloval jsem je od jedné do pěti, levé a pravé, udělal jsem čtyři rámy, ty se zretušovaly, zakryly, aby zůstaly mokré, já jsem jim nadiktoval, jaké ruce budu potřebovat a oni mi je připravili. Musel jsem si vymyslet zařízení, které imitovalo stěnu, ze které ty kříže a části rukou vystupovaly. A ještě další zařízení horizontální na řezání úhlů, prostě toho bylo hodně, nebudu to popisovat, to jsou technické věci. Nakonec se podařilo, že jsem se do toho mohl pustit.

Že jsme to dělali s manželkou, to bylo nutné protože, jeden to podržel a druhý skouknul. To by se v jednom absolutně

nedalo dělat. A celé jsem to naplánoval tak, abych to mohl dělat pořád, den po dni, protože jsem věděl, že jakmile vypadnu z té nálady, že to může v určité fázi ztratit sílu, a najednou by to od určitého bodu to bylo jinačí.

To teda bylo od rána do večera, já už ani nevím, jak to trvalo dlouho, pak jsem z toho marodil snad kolik měsíců, ale podařilo se to tam „nacpat“ natvrdo, minimální předělávání tam bylo. Byly problémy technické, retuše, sušení, celá firma se na tom podílela. Jim se to líbilo, takže to vzali také za své, ale bylo to dlouhé. Nakonec se to podařilo, dokonce ani nic neprasklo.

Pak jsem pozval Bohdana Kopeckého, Olbrama Zoubka, a oni jojojo, že to považují za zajímavé a zvláštní. Kostel má půdorys tvaru srdce, to znamená, že stěny jsou všechny zakřivené. A ta cesta má stoupat nahoru, taky v křivce, a jednotlivá zastavení jsou mírně prohnutá, aby se odkláněla od stěny. Takže jsem udělal 1:1 kartony, natloukli jsme na zeď hřebíky, a Jana Vohralíková, manželka a já jsme to měřili a fotografovali. Ukázalo se, že teorie byla dobrá, jenom že to budeme muset dát celé výš, aby na to bylo vidět ze všech míst v kostele. A pak už jenom zbývalo cyklus čtrnáct plastik osadit do zdi kostela a doufat, že bude pochopen. Byla to nejkrásnější zakázka mého života.

Eva Zálešáková)

(Pro Řád sv. Huberta na Kuksu vyrobil Jiří Dudycha velkorysý pohár

(Detail rozpracované křížové cesty

Generální shromáždění PMD v Římě a setkání s papežem Františkem

Národní ředitelé Papežských misijních děl ze 120 zemí celého světa spolu s hlavní radou této instituce se ve dnech 24. až 31. 5. 2024 zúčastnili Generálního shromáždění PMD v Římě. Českou republiku zastupoval národní ředitel PMD jáhen Leoš Halbrštát.

Setkání se zúčastnil také Prefekt Kongregace pro evangelizaci národů kardinál Luis Antonio Gokim Tagle. „Epochální změna, která se odehrává ve světě, také otevírá otázku o povaze a specifickém poslání Papežských misijních děl (PMD), která jsou povolána „pozorně číst, co se děje ve společnosti, aby opět vyšly vstříc hlubokým potřebám dnešních lidí,“ řekl ve svém zahajovacím proslovu arcibiskup Emilio Nappa, prezident Papežských misijních děl.

V sobotu přijal papež František na audienci všechny účastníky shromáždění a hned poté se v kapli Domu svaté Marty uskutečnila eucharistická slavnost, kterou slavil kardinál Luis Antonio G. Tagle. V neděli pokračoval program kontinentálními setkáními. Příspěvky „praktických zkušeností“ během týdne představila Brazílie, Paraguay, Jižní Afrika, Nigérie, Uganda, Itálie, Portugalsko, Pákistán, Laos, Kambodža a Tichomořské ostrovy. V dalším programu proběhly zprávy a představení projektů za jednotlivá Papežská misijní díla. Ve středu a ve čtvrtek byla příprava a diskuse o novém statutu, který bude zohledňovat nové uspořádání vatikánských institucí.

⚔ Národní ředitel PMD v ČR Leoš Halbrštát s papežem Františkem; foto Servizio Fotografico L'Osservatore Romano

Národní ředitel Leoš Halbrštát také navštívil slovenskou redakci Vatikánského rozhlasu, kde se podělil o své zkušenosti a přiblížil setkání s papežem Františkem. Při audienci vyřídil papeži Františkovi pozdravy od misionářů z České republiky a ujistil ho o stálém provázení v modlitbě.

„Setkání s Františkem bylo naplněno radostí a velkým povzbuzením nejen pro mne osobně, ale i pro papežské misie a naši další práci!“, podělil se o radost ze setkání Leoš Halbrštát.

Papežským misijním dílům papež František připomněl, že setrávání ve společenství s Ježíšem přináší nevyčerpatelnou tvořivost, která vytváří stále nové způsoby evangelizace a služby našim bratřím a sestrám, zejména těm nejchudším. „Drazí bratři a sestry, ještě jednou děkuji vám všem a vašim spolupracovníkům za vaši štědrost a obětavost při prosazování misijní odpovědnosti věřících, zejména při péči o děti Papežského misijního díla dětí. Kéž se za vás Panna Maria přimlouvá. Ze srdce vám žehnám. Děkuji vám za to, co děláte“, řekl také Svatý otec.

missio.cz

Papežská misijní díla

www.missio.cz

Na Kropáčce 30/1
500 03 Hradec Králové
IČO: 736340051

č. účtu: 72540444/2700

☎ +420 604 838 882

Celou promluvu papeže Františka k národním ředitelům národních Papežských misijních děl najdete zde: <https://www.missio.cz/aktuality/generalni-shromazdeni-papezskych-misijnich-del-rim-2024/>

Charita je jako puzzle – každý dílek je důležitý

Ve středu Domácí zdravotní péče v Chocni pracuje šest zdravotních sester. Nedávno navýšili kapacitu, takže denně mají až čtyři trasy, na kterých objíždějí pacienty v jejich domácnostech. Teď jich mají téměř sedmdesát. „Každá naše sestřička projevuje v práci velké osobní nasazení. Každá z děvčat je jiná, takže každá vnese jinou kvalitu do našeho kolektivu i do rodin pacientů,“ přivítala nás v choceňské kanceláři vedoucí služby Kateřina Doležalová.

Běžný den charitních zdravotních sester začíná v sedm hodin ráno odběry. Dnes by Katka normálně měla kolem patnácti pacientů, u kterých by nejčastěji dělala převazy, aplikovala injekce nebo inzulin. Ale dnešní den je jiný. Jedeme společně ke třem pacientům, kteří mají otevřené, dlouhodobě nehojící se rány, a u kterých sestřičky aplikují nový systém ošetřování, tzv. telemedicínu.

Od jara aplikujeme vlhké hojení

„K aplikaci vlhkého hojení (telemedicině) máme k dispozici dva chirurgy,“ popisuje Katka. „Pošleme jim lékařskou zprávu pacienta, kterou posoudí a předepíše nejvhodnější druh materiálu na konkrétní rány. O celém procesu samozřejmě ví také praktický lékař, kterému předáváme i zprávy od chirurga. Funguje tu souhra mezi chirurgem, praktickým lékařem a naší domácí zdravotní péčí. Výhodou tohoto systému je především snadná dostupnost pro imobilní nebo těžko pohyblivé pacienty.“

Nový způsob ošetřování pacientů vlhkým hojením zavedli v charitní domácí

Domácí zdravotní péče Choceň – sestřička ve službě u pacienta. Foto: Iva Marková

zdravotní péči v březnu. Momentálně ho aplikují na sedmi pacientech s většími či menšími defekty. Koncem dubna, kdy jsme se potkali s vedoucí služby v Chocni, už měli prvního zhojeného pacienta.

Prvním pacientem, kterého jsme navštívili, je po úraze od svých čtrnácti let na vozíku. Loni pán upadl z vozíku a poté se u něj rozvinul rozsáhlý dekubit přes celé hýždě. Po půlročním pobytu v nemocnici a na plastické chirurgii se vrátil domů. „Od října jsem v posteli, už tu postel nesnáším,“ vypráví pacient, který je i přes svou situaci spokojený a dobře naladěný. „Potřeboval bych si zase sednout na vozík, ale zatím to nejde.“

Věříme, že za svou trpělivost bude brzo odměněn, a bude si moci vyjet s vozíkem na zahradu. „Díky vlhkému hojení se jeho

rána pomalu zatahuje. Za měsíc se dekubit zmenšil z dvaceti na čtrnáct centimetrů. Vidíme dobré výsledky, sledujeme, jak narůstá svalová hmota,“ pochvaluje si Katka a loučíme se s milým pánem a jeho manželkou, která je také na vozíku. Místností proletují slova díky.

Podporujeme pacienty, budujeme důvěru

Druhým pacientem, kterého jsme navštívili, byl dlouhodobě ležící pán s několika defekty na zádech, které sestřičky jezdí převazovat. Pečuje o něj manželka a dceřa, která k rodičům denně chodí, a dělá vše, co je potřeba. Naučenou souhrou, kdy paní táhne svého manžela z druhé strany postele za pravou ruku, a Katka pomáhá pacienta tlačít zezadu, převálí pána na bok. Je patrné, že ho bolí každý pohyb.

Sestřička odlepi ze zad staré náplasti, vydezinfikuje rány a nalepí nové vlhké krytí.

Při práci si sestřička povídá s paní, jak o stavu jejího manžela, tak o všedních věcech. Nakonec ještě pánovi namasíruje záda, podloží hlavu polštářem a nechá ho ležet na boku. Když se Katka loučí, ujišťuje paní, že vše je v pořádku. Loučí se s úsměvem, který nenápadně podporuje a dodává sílu jak pacientům, tak členům rodiny.

Po dvou náročnějších pacientech nám přišla otevřít čilá paní. Na otázku: „Kde je pacient?“ mi Katka začala vysvětlovat, že tady dnes bude poprvé zavádět vlhké hojení. „Paní se dlouhodobě nehojí bércový vřed, a tak po domluvě s praktickým lékařem zahájíme léčbu vlhkým krytím.“ Práce je rychle hotova a na rozloučenou dostáváme každá jablko.

Katka je člověk na svém místě. Sestřička, která – stejně jako její kolegyně – dodává svým pacientům naději, optimismus, důvěru. Buduje důvěryhodné vztahy také s lékaři, kteří oceňují její zpětnou vazbu ohledně zdravotního stavu svých pacientů. Snaží se propojovat charitní služby. I to je známka dobrých manažerských schopností – neřeší něco, co umí efektivněji řešit někdo jiný. I to oceňují lékaři, kteří nemusí svým pacientům vysvětlovat záležitosti kolem péče o blízkého, protože jim to umí v širokých souvislostech vysvětlit třeba Poradna pro pečující.

Katka si také pochvaluje těsnou spolupráci s charitní pečovatelskou službou Ústí nad Orlicí, která v Chocni rozšířila svou působnost. „Charita je takové puzzle. Každý zaměstnanec, každá služba, představují jeden dílek. Ale puzzle funguje, jen když obsahuje všechny dílky. Proto je každý moc důležitý,“ uzavřela Katka. Více také na www.uo.charita.cz.

Iva Marková)

(AKTUALITY)

Chrudimská Charita má novou ředitelku

Chrudim: Nová ředitelka Oblastní charity Chrudim paní Bc. Alena Peremská byla v pondělí 3. června uvedena do funkce prezidentem hradecké Diecézní charity Mons. Mgr. Pavlem Rouskem a ředitelkou Ing. Annou Maclovou. „Přejeme paní ředitelce i celé organizaci dobrý start do nové etapy, spokojené uživatele služeb, kvalitní podmínky pro pracovníky a co největší přínos lidem regionu,“ uvedla Ing. Anna Maclová, ředitelka Diecézní charity.

Bc. Alena Peremská byla vybrána na základě výběrového řízení, na kterém prokázala odborné znalosti i bohaté zkušenosti jak v oblasti zdravotních a sociálních služeb, tak paliativní a hospicové péče, ekonomiky a řízení lidí. Předložila rovněž nejvyšší koncept organizace. Více na www.chrudim.charita.cz.

Jana Karasová)

(Vedení Oblastní charity Chrudim se ujala nová paní ředitelka Bc. Alena Peremská. Foto: Aneta Maclová)

Charita Jičín opravuje objekt pro své pečovatelské služby

Jičín: Oblastní charita Jičín letos koupila ve městě objekt, ve kterém vznikne nové prostorné zázemí pro Charitní pečovatelskou službu v Soudné ulici čp. 62. Tento projekt „Pořízení a stavební úpravy zázemí pro terénní pečovatelskou službu“ je financován Evropskou unií z Národního plánu obnovy.

Hlavním cílem je navýšení kapacity terénní pečovatelské služby a zkvalitnění poskytované péče tak, aby byl co nejvíce podpořen nezávislý život osob z cílových skupin v jejich přirozeném prostředí. Realizací projektu dojde k zajištění kvalitního a vyhovujícího zázemí pro poskytování terénní pečovatelské služby, ke snížení nákladů na provoz a bude zajištěno dlouhodobé a udržitelné poskytování sociálních služeb včetně navýšení kapacity.

V novém zázemí pečovatelské služby bude zřízeno hygienické centrum pro klienty, kde bude poskytována služba asistovaného mytí (2 sprchy, 1 masážní vana). Služba bude určena pro klienty, kteří nemají možnost osobní hygieny v místě bydliště. Dále bude možné poskytnout pedikúru, manikúru, případně kadeřnické

[Pokračování na následující straně >](#)

(Nové prostorné zázemí pro Charitní pečovatelskou službu Jičín)

služby. Věříme, že se podaří v termínu otevřít a zahájit novou etapu Charitní pečovatelské služby. Více na www.jicin.charita.cz.

Renata Novotná)

Slavnostní požehnání základního kamene nového centra v Holicích

Pardubice/Holice: Oblastní charita Pardubice srdečně zve na slavnostní požehnání základního kamene nového charitního Centra sociálních služeb v Holicích ve čtvrtek 11. července ve 14 hod. ve Vysokomýtské ulici. Více také na www.pardubice.charita.cz.

Jan Lohynský)

(Návštěva ředitele Drohobyčské Charity a kněze Ihora Kozankeviče z Ukrajiny v pardubické Charitě. Foto: OCH Pardubice

Návštěva ředitele Drohobyčské Charity z Ukrajiny

Pardubice: Na Pardubicko v květnu zavítal ředitel Drohobyčské Charity na Ukrajině a zároveň kněz Ihor Kozankevič. Přijel na pozvání Oblastní charity Pardubice, která ukrajinským kolegům dlouhodobě pomáhá dovozem humanitární materiální pomoci. Otec Ihor kromě středisek pardubické Charity navštívil Diecézní charitu Hradec Králové a další sesterské Charity v regionu, které na dovozu pomoci spolupracují.

Součástí návštěvy byla také beseda o práci Charity na Ukrajině v pardubickém kostele sv. Bartoloměje, která byla spojena s modlitbou za válkou zkoušenou zemi a charitní pracovníky.

Drohobyčskou Charitu můžete podpořit finančně i materiálně. Otec Ihor na besedě srdečně pozval lidi ochotné pomoci vlastní prací na Letní dobrovolnický kemp v Karpatech. Více na webu en.caritas-sde.org.

Jan Lohynský)

Cože, legální graffiti plocha? Tak to se povedlo!

Dvůr Králové n. Lab.: Na začátku byl skvělý nápad pracovníků Oblastní charity, kteří pracují s dětmi a mládeží v klubu Střelka. Mít ve Dvoře Králové graffiti plochu, kde se může každý realizovat, to by bylo něco. Na konci je posprejovaná zeď bývalého závodu TIBA krásnými, originálními a zajímavými obrazy. Přesvědčit se můžete sami.

V úterý 21. 5. u betonového plotu poblíž Alešovy ulice proběhl Graffiti workshop, zúčastnila se ho stovka zájemců a hudba přilákala další. Jedinečná díla vznikala pod vedením zkušených odborníků. Tvořit na velké ploše není snadné. Nejdříve připravit nákres na papír, pak předmalovat na zeď, dobře promyslet použití barev... Celková plocha určená pro začínající i pokročilé sprejery má 400 m² a pro akci byla bezvadně připravená. Všech 81 panelových polí bylo natřeno na bílo, zaměstnanci Technických služeb DK kolem vysekali trávu. Začátek i konec plochy je označen cedulemi s QR kódy, z nichž se dozvíte, že i sprejerství má svoje pravidla, a která to jsou.

Akce se uskutečnila za podpory města Dvůr Králové n. Lab. Děkujeme také za finanční podporu z projektu: „Spolufinancováno z OPZ +, individuálního projektu Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti na území obcí Královéhradeckého kraje III, reg. č. CZ.03.02.02/00/22_006/0000241“.

Děkujeme všem za účast! Do budoucna plánujeme v graffiti workshopech pokračovat. Více na www.dk.charita.cz.

Zdeňka Šmíd Hejná, vedoucí klubu Střelka)

(Workshop na nové graffiti ploše ve Dvoře Králové nad Labem přilákal řadu zájemců z klubu Střelka a veřejnosti. Foto: OCH Dvůr Králové nad Labem

Adopce naruby – děti si vyberou své dárce

Diecézní charita Hradec Králové spustila novinku „Adopce naruby“, která dá šanci na vzdělání a lepší život dalším dětem z chudých indických rodin. Tentokrát si potřebné děti samy podle fotky vyberou svého dárce, který je bude na dálku podporovat ve studiu. Jde o inovaci oblíbeného projektu Adopce na dálku, který už pomáhá tisícům znevýhodněných indických dětí získat vzdělání a lepší práci. Zájemci o „Adopci naruby“ se mohou přihlásit do konce letošního července.

„Projekt Adopce na dálku má pro zapojené děti a jejich rodiny řadu výhod. Představuje naději na lepší život. Každý rok se proto snažíme dát příležitost co nejvíce novým dětem. Jako Charita si moc přejeme, aby všechny děti měly stejnou šanci. Možnost vybrat si svého dárce pomůže hlavně školákům, kteří by na své zapojení jinak museli čekat o něco déle než ostatní,“ říká ředitelka Diecézní charity Anna Maclová.

„Nové metodě propojení dárce s indickými školáky říkáme ‚Adopce naruby‘, protože dárce budou čekat, které dítě si je vybere. Jakmile se přihlásí dostatečný počet zájemců, ukážou naši indičtí koordinátoři jejich fotografie dětem čekajícím na podporu. Dárce se mohou těšit na snímek školáka držícího jejich fotku. Ve světě si děti tímto způsobem vybraly už tisíce dárce,“ vysvětluje vedoucí Adopce na dálku Vojtěch Homolka.

Více o „Adopci naruby“ a jak se zapojit najdete na webu www.adopce.hk.caritas.cz.

Diecézní charita
Hradec Králové

Adopce naruby
Adopce na dálku

OD ROKU 2000 POMÁHÁME CHUDÝM DĚTEM V INDIÍ
adopce.hk.caritas.cz

Naši dárce si obvykle sami vybírají děti, kterým přispívají na vzdělávání.

Tedy to jde i obráceně.

Nechte děti, aby se samy rozhodly, kdo je bude podporovat.

Přihlásit se můžete na našich stránkách do **31. července 2024**

(KALENDÁŘ AKCÍ NA LÉTO

Dvůr Králové nad Labem - Žireč

Svatoanenské slavnosti bez bariér

■ 27. 7. od 10 hod., areál Domova sv. Josefa

Zveme vás na 23. ročník benefiční akce na podporu nemocných roztroušenou sklerózou. Slavnosti začínají v 10 hod. mši svatou, kterou celebuje Mons. Mgr. Jan Pašek. Program na hlavním pódiu v parku zahájí ve 12 hod. kapela Napohodu Jaroměř a dále vystoupí Epydemye, Ukrajinskočeský sbor Sonjaštyk, Pavel Helán nebo Michal Prokop.

Na dalších scénách vystoupí Lukáš Pelc, kapela Listověj, prof. Václav Uhlíř, renesanční uskupení Alla Breve, divadlo pro děti, bubnování v kruhu nebo vodní fontána. Těšte se i na řemeslný jarmark, prezentaci středověkých řemesel, soutěže pro děti a další program.

Pořádá Domov sv. Josefa, středisko Oblastní charity Červený Kostelec, za podpory Královéhradeckého kraje, f. IZOTRADE s.r.o., měst Dvůr Králové n/L a Jaroměř, internetového portálu Fler.cz a rádia Blaník. Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Litomyšl

Den prarodičů a seniorů

■ 28. 7. od 14 hod., Touloucovovo náměstí

Den oslavíme ekumenickou bohoslužbou, hudbou a dobrým jídlem. Vystoupí sbor Elpida, ve kterém zpívá dvacet pět rockových babiček pod vedením sbormistryně Elišky Radikovské a doprovází je Václav Havelka z Pleas The Trees. Vezměte své rodiče, prarodiče i sousedy, jste srdečně zváni.

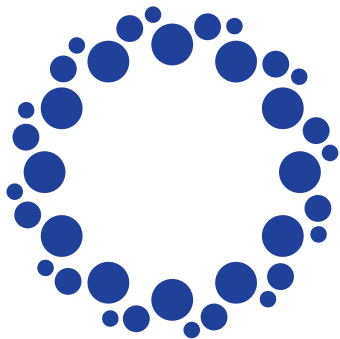
Pořádá Farní charita Litomyšl ve spolupráci s Rodinným centrem a za podpory nadace EP Corporate Group. Více na www.litomysl.charita.cz.

Dobruška, Kutná Hora, Rychnov n. Kněž.

Výstavy příběhů z Indie

- 1. 7.–30. 8. Štafeta dobra, Kutná Hora-Sedlec, katedrála Nanebevzetí Panny Marie
- do 30. 8. Štafeta naděje, Rychnov n. Kněž., Kolowratský zámek (průchod ze II. nádvoří na terasu)
- 28. 6.–30. 8. ASHA znamená naděje, Městská knihovna Dobruška

Poznejte příběhy indických dětí zapojených do projektu Adopce na dálku® hradecké Diecézní charity. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

ZA POKLADY BROUMOVSKA

19. ročník hudebního festivalu v kostelích Broumovska

1. 5. – 31. 8. 2024

15. 6. 2024 / 18.00 / V

KLÁŠTER BROUMOV, SÁL DŘEVNÍK

The Blues Brothers

22. 6. 2024 / 18.00 / ŠONOV

KOSTEL SV. MARKÉTY

ZUŠ Broumov,
vystoupení nejlepších studentů

29. 6. 2024 / 18.00 / BROUMOV

KLÁŠTERNÍ KOSTEL SV. VOJTĚCHA

Filharmonie Hradec Králové
Dirigent Jan Miłosz Zarzycki (Polsko)

6. 7. 2024 / 18.00 / TEPLICE NAD METUJÍ

KOSTEL PANNY MARIE POMOCNÉ

Czech Accordion Trio

13. 7. 2024 / 18.00 / OTOVICE, KOSTEL SV. BARBORY

Cracow Golden Quintet (Polsko)

20. 7. 2024 / 18.00 / POLICE NAD METUJÍ V

KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Ivo Kahánek, klavír
Miroslav Sekera, klavír
Bedřich Smetana: Má vlast

26. 7. 2024 / 18.00 / BROUMOV V

KLÁŠTERNÍ ZAHRADA

Recitál Malý princ open air
Jan Cina, Kateřina Bohatová

27. 7. 2024 / 18.00 / BROUMOV

KOSTEL SV. PETRA A PAVLA

Daniela Hřebíčková, varhany
Laureátka Mezinárodní soutěže
Leoše Janáčka v Brně 2022

31. 7. 2024 / 18.00 / VERNÉŘOVICE

KOSTEL SV. MICHAELA

Účastníci Letních hornových kurzů Broumov

3. 8. 2024 / 18.00 / BEZDĚKOV NAD METUJÍ

KOSTEL SV. PROKOPA

Luca Benucci (Itálie)
Ricardo Matosinhos (Portugalsko)
Zuzana Rzouňková (Slovensko)
Jan Vobořil (Česká republika), lesní rohy
Jana Goliášová, klavír

10. 8. 2024 / 18.00 / MARTÍNKOVICE

KOSTEL SV. JIŘÍ A MARTINA

Päivi Väisänen, flétna (Finsko)
Jari Tyni, klavír (Finsko)

17. 8. 2024 / 18.00 / BOŽANOV

KOSTEL SV. MÁŘI MAGDALÉNY

Simona Šaturová, soprán
Marek Kozák, klavír

24. 8. 2024 / 18.00 / RUPRECHTICE,

KOSTEL SV. JAKUBA VĚTŠÍHO

Matthias Kirschner, klavír (Německo)
Linda Yuan, vítězka soutěže Broumovská klávesa 2024

31. 8. 2024 / 18.00 / KLÁŠTER BROUMOV

KOSTEL SV. VOJTĚCHA

Závěrečný koncert
Jihočeská komorní filharmonie
Zuzana Rzouňková, lesní roh

Sylvie Bodorová,
rezidenční
skladatelka
festivalu

Vstupné na většinu koncertů dobrovolné, výtěžek putuje na obnovu kostelů broumovské skupiny.

V = placené vstupné (vstupenky na www.zapoklady.cz nebo na pokladně prohlídkového okruhu broumovského kláštera)

GENERÁLNÍ PARTNER: HLAVNÍ PARTNEŘI / ZA FINANČNÍ PODPORY:

MINISTERSTVO
KULTURY

EROK
«ČESKÉ»
«HUBDY»
2024

VÝZNAMNÍ PARTNEŘI

www.zapoklady.cz

[zapokladybroumovska](https://www.facebook.com/zapokladybroumovska)